

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 800fr. per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Britselei 40, Antwerpen

DE VERBEURDVERKLARING

Rede uitgesproken door de Heer André DE GEEST, Advocaat-Generaal bij het Hof van beroep te Gent, op de plechtige openingszitting van het Hof op 1 september 1969. (slot)

XII. RECHTSKARAKTER VAN DE VERBEURDVERKLARING

De verbeurdverklaringen hebben niet alle hetzelfde rechtskarakter.

Zij kunnen hetzij een straf, hetzij een veiligheidsmaatregel, hetzij een schadevergoeding uitmaken.

Zij kunnen ook een gemengd rechtskarakter bezitten.

Alhoewel er doorgaans aangenomen wordt dat de verbeurdverklaring in principe een straf is⁽¹¹²⁾, moet er nochtans vastgesteld worden dat de wetgever geen algemene classificatie van de verbeurdverklaringen volgens hun rechtskarakter gemaakt heeft.

Het is de rechtsleer en de rechtspraak die de verbeurdverklaringen in één of verscheidene van de zo even geciteerde categorieën ondergebracht hebben naargelang van de draagwijdte en de interpretatie van elke wettekst.

A. De verbeurdverklaring-straf

De verbeurdverklaring-straf treft gewoonlijk zaken waarvan het bezit en het gebruik geoorloofd zijn, b.v. het broodmes dat aangewend werd om iemand verwondingen toe te brengen of de ladder die gediend heeft om een diefstal met inklimming te plegen.

Deze verbeurdverklaring heeft hoofdzakelijk tot doel de veroordeelde in zijn vermogen te treffen door hem een nuttig element van zijn eigendom te ontnemen.

Daar zij een bijkomende straf is, kan zij slechts uitgesproken worden bij de veroordeling van de beklaagde tot een hoofdstraf.

Zij zal dus niet kunnen uitgesproken worden indien de beklaagde vrijgesproken wordt of indien de strafvordering, eventueel na contraventionalisatie, vervallen verklaard wordt⁽¹¹³⁾.

Zij zal evenmin kunnen uitgesproken worden bij vervolging ten laste van de bekende daders van een misdrijf, wanneer de zaken enkel het voorwerp uitmaken van een samenhangend misdrijf dat door een onbekende dader ervan gepleegd werd⁽¹¹⁴⁾.

De verbeurdverklaring, een straf zijnde, zal niet kunnen uitgesproken worden tegen de erfgenamen van de beklaagde of tegen de personen die burgerlijk aansprakelijk zijn voor hem⁽¹¹⁵⁾.

Daar deze een straf is, zal zij wel bij toepassing van artikel 8 van de wet van 29 juni 1964 met uitstel of probatieuitstel kunnen opgelegd worden⁽¹¹⁶⁾.

B. De verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel

De verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel strekt ertoe gevaarlijke en schadelijke voorwerpen, b.v. springstoffen, verdovingsmiddelen en giftstoffen, uit de omloop te onttrekken.

Deze verbeurdverklaring beoogt in de eerste plaats de voorwerpen zelf te treffen⁽¹¹⁷⁾.

Zij bezit slechts dit rechtskarakter wanneer zulks voortspuit uit een ondubbelzinnige wettekst⁽¹¹⁸⁾.

De wet laat soms toe de verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel uit te spreken bij vrijspraak van de beklaagde, bij verval van de strafvordering of bij niet identificatie van de dader van een misdrijf⁽¹¹⁹⁾.

De verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel kan nochtans niet met uitstel uitgesproken worden, daar artikel 8 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie enkel toepasselijk is op straffen⁽¹²⁰⁾.

Wanneer een amnestiewet enkel de straffen uitwist, zal de verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel behouden blijven, daar zij geen straf is⁽¹²¹⁾.

C. De verbeurdverklaring-schadevergoeding

De verbeurdverklaring wordt ook soms door de wetgever voorzien als herstel voor de schade, die een benadeelde heeft ondergaan.

Indien de schade veroorzaakt werd door bedrieglijke handelingen, die geen misdrijf uitmaken, dan gaat het om een louter burgerlijk herstel.

De burgerlijke rechter zal bevoegd zijn om erover te beslissen.

Deze verbeurdverklaring-schadevergoeding heeft niets gemeen met de verbeurdverklaring-straf.

De rechtsregels, die op deze verbeurdverklaring toepasselijk zijn, worden in het bijzonder bepaald door de wetgeving die ze invoert.

Dergelijke verbeurdverklaring wordt voorzien door artikel 5 van de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsbrevetten ⁽¹²²⁾.

Men treft echter nog andere verbeurdverklaringen-schadevergoeding aan, die niet zuiver burgerlijk zijn, doch een gemengd karakter bezitten.

Zij maken een sanctie uit wegens het plegen van een misdrijf en maken bovendien een herstel uit voor de schade die een derde, hetzij de Staat, hetzij een particulier, heeft ondergaan.

Artikel 12 van de wet van 1 april 1879 betreffende de fabrieks- en handelsmerken voorziet een verbeurdverklaring-schadevergoeding met dit gemengd karakter ⁽¹²³⁾.

De artikelen 22 en 23 van de wet van 6 april 1843 op de beteugeling van de smokkel inzake douanen schrijven ook deze gemengde straf voor ⁽¹²⁴⁾.

Wanneer de verbeurdverklaring-schadevergoeding tevens een straf is, zullen, tenzij bijzondere afwijkingen, de principes die het opleggen van een straf beheersen erop toepasselijk zijn.

Zij zal dus niet mogen uitgesproken worden wanneer de strafvordering vervallen is door verjaring ⁽¹²⁵⁾ of door het overlijden van de delinquent ⁽¹²⁶⁾.

XIII. NAUWKEURIGHEDEN OVER DE WEERSLAG VAN HET RECHTSKARAKTER VAN DE VERBEURDVERKLARINGEN

In ons land wordt de bevoegdheid van de rechterlijke overheden en van de bestuurlijke overheden zeer scherp omlijnd.

Deze overheden zouden een machtsmisbruik plegen moesten zij de perken van hun respectieve bevoegdheid overschrijden.

De rechter heeft als opdracht straffen uit te spreken tegen de beklaagden, die hij schuldig bevindt ⁽¹²⁷⁾.

In geval van vrijspraak zal hij geen verbeurdverklaring, zelfs niet bij veiligheidsmaatregel, mogen uitspreken ⁽¹²⁸⁾.

Het behoort hem inderdaad niet zich te mengen in het administratief domein.

Indien de openbare veiligheid niet voldoende beschermd wordt, dan behoort het aan de wetgever, waar hij het noodzakelijk acht, door een bijzondere wetsbepaling de bevoegdheid van de rechter in dit opzicht uit te breiden ⁽¹²⁹⁾.

Pornografische geschriften kunnen derhalve niet als veiligheidsmaatregel verbeurd verklaard worden in geval van veroordeling wegens inbreuk op artikel 380bis of op artikel 383 van het Strafwetboek ⁽¹³⁰⁾.

Om de verbeurdverklaring ervan te verantwoorden moet er door de rechter vastgesteld worden dat de voorwaarden voorzien bij artikel 42 van het Strafwetboek vervuld zijn.

In verband met het koninklijk genaderecht is het bepalen van het rechtskarakter van de verbeurdverklaring onontbeerlijk.

Gaat het om een verbeurdverklaring-straf, dan kan zij het voorwerp uitmaken van een genademaatregel.

Gaat het om een verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel, dan kan zij niet kwijtscholden worden daar het recht van genade niet toepasselijk is op veiligheidsmaatregelen ⁽¹³¹⁾.

Heeft de verbeurdverklaring het gemengd karakter van straf en herstel van schade, dan is deze wel vatbaar voor genade ⁽¹³²⁾.

XIV. HET PENAAL RECHTSGEDING IN VERBAND MET DE VERBEURDVERKLARING

De rechtsleer en de rechtspraak hebben zekere vraagstukken opgelost, die in verband met de verbeurdverklaring tijdens het rechtsgeding kunnen rijzen.

A. Macht en bevoegdheid van de rechter

Met betrekking tot de macht en de bevoegdheid van de rechter kunnen de volgende regelen vooropgesteld worden :

1) SOEVEREINE VASTSTELLING

De strafrechter stelt soeverein vast dat een zaak, hetzij het voorwerp uitmaakt van het misdrijf ⁽¹³³⁾, hetzij gediend heeft of bestemd was tot het plegen van het misdrijf ⁽¹³⁴⁾, hetzij uit het misdrijf voorkomt ⁽¹³⁵⁾.

Het gaat hier om een feitelijke beoordeling, die aan het toezicht van het Hof van Cassatie ontsnapt.

2) PERKEN VAN DE BEVOEGDHEID VAN DE RECHTER

De bevoegdheid van de strafrechter om verbeurd te verklaren is nochtans beperkt tot de voorwerpen, instrumenten en producten van het misdrijf dat hij te berechten heeft.

Hij kan dus niet verbeurd verklaren de zaken die enkel verband houden met een misdrijf waaromtrent het openbaar ministerie geen vervolgingen voor hem ingesteld heeft ⁽¹³⁶⁾.

3) AFZONDERLIJK UITSPREKEN VAN DE VERBEURDVERKLARING BIJ NAVOLGENDE BESLISSING

Er weze bovendien aangestipt dat de strafvordering, die uit een misdrijf ontstaat, een geheel vormt dat ineens ontstaat en ineens vervalt.

De rechter, die over de grond van de zaak te beslissen heeft, mag dus niet de beklaagde tot een hoofdstraf veroordelen en de zaak uitstellen om over de toepassing van de verbeurdverklaring uitspraak te doen ⁽¹³⁷⁾.

B. Inhoud van vonnis en arrest

Om te voldoen aan de wettelijke vereisten dient de gerechtelijke beslissing bepaalde vermeldingen en vaststellingen te bevatten.

1) BIJZONDERE MOTIVERING

De rechter moet in verband met de verbeurdverklaring zijn beslissing in het bijzonder motiveren, d.w.z. dat hij uitdrukkelijk in zijn beslissing moet vaststellen dat de voorwaarden door de wetgever voorgeschreven om deze maatregel uit te spreken verenigd zijn ⁽¹³⁸⁾.

2) SPECIFICATIE MISDRIJF

Indien de beklaagde vervolgd wordt wegens verscheidene inbreuken, dan moet hij bepalen voor welk misdrijf de verbeurdverklaring uitgesproken wordt ⁽¹³⁹⁾.

Doet hij zulks niet, dan zal nochtans de verbeurdverklaring niet kunnen vernietigd worden, indien zij kon uitgesproken worden wegens het plegen van één der weerhouden inbreuken ⁽¹⁴⁰⁾.

3) SPECIFICATIE VAN DE VERBEURDVERKLAARDE ZAKEN

De gerechtelijke beslissing moet ook toelaten de verbeurd verklaarde zaken te vereenzelvigen ⁽¹⁴¹⁾.

De beslissing moet nochtans niet afzonderlijk elk voorwerp beschrijven.

Een globale beschrijving volstaat, voor zoveel zulke beschrijving niet van aard is enige twijfel te doen rijzen aangaande de identiteit van de bedoelde voorwerpen ⁽¹⁴²⁾.

Zo werd door het Hof van Cassatie aangenomen dat de rechter zich mag beperken te verwijzen naar een opsomming van voorwerpen, die voorkomt in een deskundig verslag, zelfs wanneer de beklaagde bij besluiten gevraagd heeft de lijst der verbeurdverklaarde voorwerpen op te geven ⁽¹⁴³⁾.

De rechter zal zich nochtans niet mogen beperken tot een globale beschrijving van verbeurdverklaarde voorwerpen waarvan de voorwaarden van verbeurdverklaring verschillen ⁽¹⁴⁴⁾.

4) DE VOORWERPEN VATBAAR VOOR VERBEURDVERKLARING BESTAAN NIET MEER OF WERDEN VERVREEMD

Wanneer de zaken vatbaar voor verbeurdverklaring op het ogenblik van de uitspraak in natura niet meer voorhanden zijn of vervreemd werden, zelfs na handlichting van de inbeslagneming, dan nog is de rechter verplicht de verbeurdverklaring ervan uit te spreken ⁽¹⁴⁵⁾.

C. Tussenkoms van derden tijdens het rechtsgeding of na een niet definitieve uitspraak

Heeft een strafgeding betrekking op een voorwerp dat vatbaar is voor verbeurdverklaring doch eigendom is van een derde, dan is deze derde gerechtigd tussen te komen in het rechtsgeding om zijn verdediging voor te dragen tegen deze maatregel, die hem onrechtstreeks zou kunnen treffen ⁽¹⁴⁶⁾.

Hij kan b.v. staande houden dat een wettelijke vereiste van verbeurdverklaring ontbreekt of dat er overmacht ⁽¹⁴⁷⁾ of onoverkomelijke dwaling voorhanden is ⁽¹⁴⁸⁾.

Ook wordt er aangenomen dat indien een voorwerp, eigendom van een derde, door een vonnis van de strafrechter verbeurd verklaard wordt zonder tussenkoms van de derde in het rechtsgeding, deze laatste gerechtigd is hoger beroep in te stellen ⁽¹⁴⁹⁾.

Hij wordt immers partij ter zake door de veroordeling die hem treft.

D. Hoger beroep

Op hoger beroep van de beklaagde alleen mag de rechter in hoger beroep niet de verbeurdverklaring-straf uitspreken, die de eerste rechter ten onrechte nagelaten had op te leggen ⁽¹⁵⁰⁾.

Ik ben van oordeel dat hij deze faculteit ook niet bezit wanneer het om een verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel gaat, want op hoger beroep van de beklaagde alleen

mag de rechter in hoger beroep geen beslissing treffen die aan de appellant een bijkomend nadeel berokkent.

Hij zou zoniet ultra petita statueren ⁽¹⁵¹⁾.

E. Eenparigheid of volstreckte meerderheid van stemmen

Indien de verbeurdverklaring-straf niet uitgesproken werd in eerste aanleg, dan kan het gerecht in hoger beroep deze slechts opleggen bij eenparigheid van stemmen van zijn leden ⁽¹⁵²⁾.

Deze eenparigheid is eveneens vereist, indien het gerecht in hoger beroep het uitstel ontnemt, dat door de eerste rechter uitgesproken werd in verband met de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring-straf ⁽¹⁵³⁾.

Artikel 211bis van het Wetboek van Strafvordering, dat ingevoegd wordt bij artikel 149 van de wijzigingsbepalingen van artikel 3 van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, voorziet deze eenparigheid zowel voor de uitspraken van het Hof van beroep als voor deze van de correctionele rechtbanken zetelende in graad van beroep ⁽¹⁵⁴⁾.

De eenstemmigheid is ook vereist wanneer het gerecht in hoger beroep een verbeurdverklaring-veiligheidsmaatregel uitspreekt die niet uitgesproken werd in eerste aanleg ⁽¹⁵⁵⁾.

Er weze terloops opgemerkt, en zulks voor de praktijk, dat moest het gerecht in hoger beroep statueren bij eenparigheid van stemmen in een geval waarin enkel een volstreckte meerderheid van stemmen vereist is, geen nietigheid van de beslissing eruit zou voortvloeien ⁽¹⁵⁶⁾.

XV. DE TENUITVOERLEGGING VAN DE VERBEURDVERKLARING EN DE INCIDENTEN DIE ERMEDE VERBAND HOUDEN

Wanneer de beslissing van verbeurdverklaring, die uitgesproken werd door de strafrechter, kracht van gewijsde verworven heeft, wordt de Staat eigenaar van de verbeurdverklaarde zaken ⁽¹⁵⁷⁾.

De griffier van het gerecht zal overeenkomstig artikel 121 van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken ⁽¹⁵⁸⁾ een uittreksel van de beslissing toezenden aan de ontvanger van registratie en domeinen.

De inbeslaggenomen voorwerpen, die verbeurd verklaard werden, worden ter beschikking gesteld van deze ambtenaar.

Indien de voorwerpen verbeurd verklaard werden en niet in beslag genomen waren, dan zal, bij gebrek aan vrijwillige afgifte ervan, de directeur van registratie en domeinen van ambtswege vervolgingen instellen tot invordering van deze voorwerpen ⁽¹⁵⁹⁾.

De Staat, die een eigendomstitel verworven heeft van de goederen, die verbeurd verklaard werden, zal zoals ieder particulier, die eigenaar wordt van een zaak, door alle rechtsmiddelen de verbeurdverklaarde voorwerpen kunnen opeisen van om het even wie ze bezit ⁽¹⁶⁰⁾.

Zo zal de Staat beslag kunnen leggen tot terugvordering op de goederen, die verbeurd verklaard werden en die in het bezit zijn van derden.

De derde zal evenwel voor de burgerlijke rechtbank, waarvoor de zaak aangebracht wordt, zijn rechten kunnen doen gelden onder meer deze die voortvloeien uit het wettelijk bezit zoals dit geregeld wordt door de artikelen 2279 en 2280 van het Burgerlijk Wetboek.

De derde zal ook tot vrijwaring kunnen oproepen degene

die hem het goed verkocht heeft dat door de Staat teruggevorderd wordt.

Bij uitwinning zal hij gerechtigd zijn overeenkomstig de artikelen 1630 en volgende van het Burgerlijk Wetboek onder meer teruggave van de prijs en schadevergoeding te eisen (¹⁶¹).

De Staat zal ook derdenbeslag kunnen leggen op een hoeveelheid vervangbare zaken gelijk aan het getal verbeurdverklaarde zaken, die de veroordeelde vrijwillig heeft vermengd met zaken van dezelfde aard (¹⁶²).

Wanneer er beweerd wordt dat de beslissing van verbeurdverklaring verkeerd geïnterpreteerd wordt, dan zal de betwisting door de penale rechter, die de uitspraak verleende, dienen opgelost te worden (¹⁶³).

Spreekt de penale rechter de verbeurdverklaring uit van voorwerpen, die geen eigendom zijn van veroordeelde, dan kan de eigenaar ervan geen derdenverzet tegen deze beslissing doen, daar de wetgever dit rechtsmiddel niet voorzien heeft (¹⁶⁴).

Het is de burgerlijke rechtbank, die bevoegd is om zijn eigendomsrecht te erkennen (¹⁶⁵).

Het gebeurt dat de rechter de verbeurdverklaring-straft met de gunst van het uitstel uitspreekt.

In dit geval zullen de verbeurdverklaarde zaken slechts eigendom van de Staat worden indien de verbeurdverklaring-straft naderhand uitvoerbaar wordt als gevolg van een nieuwe veroordeling.

Daar de Staat enkel een eigendomsrecht onder opschortende voorwaarde verworven heeft, moet het beslag op de inbeslaggenomen zaken gelicht worden (¹⁶⁶).

Zolang de verbeurdverklaring niet uitvoerbaar is, kan de Staat geen het minste recht doen gelden op de zaken, die met uitstel verbeurd verklaard werden.

Er kan zelfs geen verbod opgelegd worden de aldus verbeurdverklaarde zaken te vervreemden daar de Staat nog geen effectief eigendomsrecht erop bezit.

XVI. BESTEMMING VAN DE VERBEURDVERKLAARDE ZAKEN

Zoals reeds gezegd, worden door de verbeurdverklaring de verbeurdverklaarde goederen eigendom van de Staat (¹⁶⁷).

Nadat het vonnis of het arrest kracht van gewijsde verworven heeft, wendt de Staat deze goederen aan voor eigen gebruik, doet ze verkopen of laat ze vernietigen (¹⁶⁸).

Op deze algemene regel zijn er nochtans enkele uitzonderingen, die in drie reeksen kunnen gegroepeerd worden :

1) Het gebeurt dat de verbeurdverklaarde goederen niet ten bate komen van de Staat.

Zo voorziet artikel 253 van het Strafwetboek dat hetgeen door de omkoper gegeven wordt ter beschikking gesteld wordt van de gemeente, onder de verplichting om het aan de Commissie van Openbare Onderstand (¹⁶⁹) te overhandigen.

Zo bepaalt ook artikel 11 van de jachtwet van 28 februari 1882 dat het in beslag genomen wild door de burgemeester van de gemeente onmiddellijk ter beschikking gesteld wordt van de dichtstbij gelegen Commissie van Openbare Onderstand (¹⁶⁹).

2) Er zijn ook wetteksten die in het bijzonder de bestemming regelen bij de inbeslagneming of bij de verbeurdverklaring van de goederen.

Zo schrijven de artikelen 303, 457 en 503 van het Strafwetboek de vernietiging, het onbruikbaar maken en het denatureren voor van de inbeslaggenomen zaken.

Artikel 3 van de wet van 22 maart 1929 op de dierenbescherming bepaalt ook dat een blindgemaakte vogel dadelijk gedood wordt door de verbalisant.

Overeenkomstig artikel 6 van dezelfde wet dienen tevens de verbeurdverklaarde dieren dadelijk te worden afgemaakt, zo het schadelijke dieren geldt, die niet kunnen verbruikt, of zo het dieren zonder waarde geldt.

Artikel 9 van het koninklijk besluit van 20 september 1958 houdende maatregelen van dierengeneeskundige politie betreffende de invoer, de vervaardiging, de fabricage, het vervoer en de verhandeling van beenderen, alsmede van melen en andere producten van dierlijke oorsprong, beveelt bovendien de verdelging door het vuur van de schadelijke melen, die in beslag genomen worden, tenzij ze vatbaar zouden zijn voor een nieuwe sterilisatie of een nieuwe fabricage (¹⁷⁰).

3) In bijzondere wetteksten wordt er soms opdracht gegeven aan de rechter de bestemming van de zaken, die verbeurd verklaard worden, te bepalen.

Als voorbeeld kan aangehaald worden het artikel 8 van de jachtwet van 28 februari 1882 dat specificiert dat de rechter de vernietiging beveelt van de verboden jachtuigen (¹⁷¹).

In verband met deze regelen acht ik het nuttig nog twee nauwkeurigheden te verstrekken :

1°) de rechter zou een machtsmisbruik plegen moest hij in zijn beslissing de bestemming bepalen van de verbeurdverklaarde goederen wanneer de wetgever geen bijzondere bestemming in de toegepaste wettelijke tekst voorziet (¹⁷²) ; en 2°) de veroordeelde kan de cassatie van een gerechtelijke beslissing niet bekomen wanneer de rechter goederen verbeurd verklaart en nalaat, overeenkomstig bijzondere wettelijke beschikkingen, de vernietiging van deze goederen uit te spreken. Het middel zou inderdaad niet kunnen ingewilligd worden bij gebrek aan belang (¹⁷³).

XVII. SLOTWOORD OVER DE VERBEURDVERKLARING

Ik betwijfel niet dat de uiteenzetting, die ik de eer had voor U te houden, ver van volledig is.

Ik was nochtans reeds verplicht talrijke passussen in te korten of samen te vatten om het onderwerp, dat ik gekozen heb, gedurende de noodzakelijk beperkte duur van een openingsrede te kunnen behandelen.

Of ik erin gelukt ben, in de besproken materie wat meer klaarheid te brengen, laat ik aan uw wijs oordeel over.

* * *

Wij bereiken thans het plechtig moment, waarop wij een collectief en innig afscheid brengen aan de nagedachtenis van hen, die ons in het afgelopen gerechtelijk jaar zijn ontvallen.

De heer *José Le Fèvre de ten Hove*, raadsheer in het Hof van beroep alhier, overleed op 7 februari 1969 te Gent, in de leeftijd van amper 57 jaar.

Eenvoudig in zijn omgang, minzaam en voorkomend, buitengewoon toegewijd aan zijn taak, gewetensvol in zijn functies, die hij tot het ultieme ogenblik had willen uit-

oefenen, genoot hij de waardering en de sympathie van eenieder.

Als zoon van de vrederechter van het rustig landelijk kanton Nevele, had hij van zijn vader een intense belangstelling voor de rechtsbeoefening en van zijn moeder een sterke sociale zin meegekregen.

Met deze dominanten als grondslag voor zijn latere loopbaan en levensbeschouwing, en daarbij begaafd met een polyvalent intellectueel vermogen, promoveerde hij achtereenvolgens tot doctor in de rechten, doctor in de wijsbegeerte en letteren, licentiaat in de fiscale en financiële wetenschappen en licentiaat in het notariaat.

Met een zo uitgebreide als diepgaande wetenschappelijke vorming, en sterk onder de invloed van de familiale traditie voelde hij zich normaal door de magistratuur aangetrokken.

Vanaf de eerste jaren van zijn loopbaan in de Rechterlijke Orde, vooreerst als substituut-krijgsauditeur te velde, vervolgens, sinds 19 augustus 1947, als rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brugge, had hij zich doen gelden door zijn gedegen rechtskennis, zijn gezond oordeel en zijn onwrikbaar plichtbesef.

Deze eigenschappen openden hem dan ook spoedig de weg naar het Hof van beroep alhier.

In amper twaalf jaar kon de heer raadsheer José Le Fèvre de ten Hove er alhier in gelukken, met zijn welbekende bevoegdheid, met een eenvoudige, doch allesgevend geestelijke toewijding, door zijn gezonde opvattingen en zijn oordeelkundige beschouwingen, luister bij te zetten aan het onderzoek en de oplossing van de soms meest ingewikkelde rechtsproblemen, waardoor hij de bewondering van ons allen wegdroeg.

Echter vóór alles, was zijn denken en optreden diep human, en als dusdanig kon hij het leed en de passies welke zijn evenmensen beroerden, aanvoelen en begrijpen.

Zijn persoonlijkheid was de ideale versmelting van mens en jurist.

Naast zijn drukke ambtsbezigheden heeft hij, met dezelfde dienstvaardigheid doorheen zijn ganse loopbaan, zijn beste krachten gewijd als ijverig en verkleefd medewerker van verschillende sociale en liefdadige werken, waar hij zich over het lot van de minder bedeelden wist te ontfermen, hun zorgen te verlichten en hun leed zachtmoedig te helen. Nooit werd te vergeefs beroep gedaan op zijn goed hart.

De heer raadsheer José Le Fèvre de ten Hove was commandeur in de Kroonorde en officier in de Leopoldsorde.

* * *

Algemeen was de verslagenheid gebracht door het zo tragisch als onverwacht overlijden, op 12 februari 1969, in de bloei van haar leven, van *Mevrouw Janine Segers, jeugdrechter in de rechtbank van eerste aanleg te Gent*; zij was amper 44 jaar oud.

Het leed veroorzaakt door haar heengaan trof in de eerste plaats haar bejaarde ouders van wie zij had geerfd: het dienen van de openbare zaak, het verlangen naar geestesvrijheid, de drang naar wetenschappelijk werk, de liefde voor kunst en letteren.

Hoofdzakelijk was het echter de bescherming van de jeugd die haar diep in het bloed zat. De kinderen van anderen, inzonderheid misdeelde kinderen, ongelukkige kinderen, die uiteraard de genegenheid niet opwekken, en die nochtans zoveel bijstand behoeven, bezaten haar waakzame belangstelling in moederlijke genegenheid en toegewijde zorgen.

In 1951 op het tableau van de Orde van de Advocaten te Gent opgenomen, werd zij reeds in ditzelfde jaar, in opdracht van de gemengde technische commissie ter uit-

voering van het Belgisch-Nederlands Cultureel Akkoord, belast met navorsingen in Nederland bij de kinderrechtbanken van Rotterdam en Amsterdam.

Zij was in het rechtsgebied van het Hof van beroep te Gent de eerste vrouw aan wie rechterlijke functies werden toevertrouwd.

Benoemd tot substituut-procureur des Konings te Gent bij Koninklijk besluit van 15 september 1953 en vervolgens tot rechter in de rechtbank aldaar bij koninklijk besluit van 14 augustus 1968, bereikte zij haar levensideaal bij haar aanwijzing tot jeugdrechter.

Zij nam verder actief deel aan de werkzaamheden van verscheidene internationale congressen gewijd aan de jeugdbescherming.

Ook begon zij in 1965, als docent, een beloftevolle universitaire loopbaan aan de Vrije Universiteit te Brussel.

Talrijk zijn de belangwekkende wetenschappelijke bijdragen van de hand van *Mevrouw Segers*, gepubliceerd in het *Rechtskundig Weekblad*, in de *Revue de Droit Pénal* en in de *Revue des Femmes Universitaires*.

Met leedwezen zal men blijven aanvoelen het vroegtijdig afsterven van deze fijngevoelige en verkleefde magistraat, die, binnen het kader van een vernieuwde wetgeving op de jeugdbescherming en hervormde staatsinrichtingen, dank zij haar eigen doctrinale opvattingen gesteund op de meest recente wetenschappelijke gegevens van sociologie, psychologie, psychiatrie en neurologie, nog zoveel diensten zou hebben bewezen aan de gemeenschap.

De afgestorvene was ridder in de Leopoldsorde.

Zij laat in de schoot van de jeugdrechtbank te Gent, bij haar medewerkers van de jeugdbescherming en bij de kinderen, die «haar kinderen» werden, een diepgevoelde leemte; voor haar ouders is haar verdwijning een onoverbrugbare smart.

* * *

De heer *Lucien Van Louwe, vrederechter van het kanton Gistel*, overleed te Veurne, op 28 november 1968.

Geboren te Zarren op 5 mei 1904, werd hij, na zijn doctoraat in de rechten aan de Universiteit te Leuven te hebben behaald, in 1935 bij de balie te Brugge opgenomen.

Na een drukke advocatuur, met een opmerkelijke ervaring in strafzaken, en een soliede rechtskennis, werd hij bij koninklijk besluit van 4 maart 1953 benoemd tot vrederechter van het kanton Gistel.

Sedert 1934 plaatsvervangend vrederechter van het kanton Torhout, was hij op dezelfde wijze tot deze functie voorbereid. Tijdens deze achttienjarige periode had hij, zowel vanwege de titularis van dit ambt als van rechts-onderhorigen de grootste waardering verworven.

Voor de vervulling van zijn taak bezat hij in ruime mate de onontbeerlijke gaven, die een voortreffelijk kantongrederechter kenmerken. Zijn scrupuleuze nauwgezetheid bij de behandeling van de meest uiteenlopende geschillen in het kanton Gistel was voorzeker niet de minste van zijn vele hoedanigheden.

Zijn hoogstaande reputatie werd nog meer in relief gezet door zijn persoonlijke waardigheid en zijn verheven opvattingen over de onafhankelijkheid.

Naast zijn talrijke en tijdrovende ambtsbezigheden, vermocht hij een zo vooraanstaande als geprezen rol te vervullen in de Bond van de Grote en Jonge Gezinnen van België en andere belangrijke verenigingen, ter verdediging van de sociale belangen.

Het afsterven van deze verdienstelijke magistraat werd dan ook door talloze vrienden en kennissen oprecht betreurd.

De heer *Lucien Van Louwe* was officier in de Kroonorde en ridder in de Leopoldsorde.

* * *

Op 2 september 1968 overleed te St. Niklaas-Waas, in de ouderdom van 84 jaar, de *hr. Thuysbaert, Leonard ere-referendaris bij de rechtbank van koophandel te St. Niklaas-Waas*.

De heer Thuysbaert werd te Lokeren op 23 april 1884 geboren. Na het verwerven van zijn diploma van doctor in de rechten in 1908, vestigde hij zich als advocaat in zijn geboortestad.

De familietraditie getrouw ging zijn belangstelling naar de minstbedeelden en is hij de stichter geworden van de kristen maatschappelijke werken in zijn geboortestad.

Met deze geest beziel, aanvaardde hij eveneens het ambt van griffier van de werkrechtsheraad te Lokeren waartoe hij bij koninklijk besluit van 27 september 1912 werd benoemd.

Zijn nauwgezetheid en zijn belangstelling voor het recht, meer bepaald voor het handelsrecht, zouden tot volle ontplooiing komen in het ambt van referendaris bij de rechtbank van koophandel te St. Niklaas-Waas, waartoe hij bij koninklijk besluit van 21 januari 1921 werd benoemd.

Gedurende 33 jaar zal de heer Thuysbaert zich ten volle aan deze belangrijke functie toewijden, met een ruime juridische formatie over de meest kiese en uiteenlopende problemen van het handelsrecht gepaard aan het ermede verband houdend burgerlijk recht.

Bij de hulde hem door de gerechtelijke overheden op 23 april 1954 bij zijn aftreden gebracht, werd op de uitzonderlijke verdiensten van de heer Thuysbaert gewezen. Talrijke vonnissen, waaraan hij zijn medewerking verleende, werden o.m. in het Rechtskundig Weekblad gepubliceerd en getuigen niet alleen van zijn diepe kennis van het recht doch tevens van zijn inzicht in de levende en evoluerende realiteit van de maatschappij en de economische toestanden.

De heer Thuysbaert was commandeur in de Kroonorde, officier in de Leopoldsorde en tevens houder van verscheidene andere eretekens.

* * *

Op 14 juli 1968 overleed te Brussel, de heer *Pieter Verbelen, erevrede rechter van de kantons Hamme a/Durme en Zele*.

Geboren te Dendermonde op 9 augustus 1908, had hij op 9 oktober 1933 het diploma van doctor in de rechten verworven.

Na zijn stage te hebben gedaan, werd hij op 14 december 1936 ingeschreven op het tableau van de Orde van de Advocaten bij het Hof van beroep te Gent. In 1939 liet hij zich op het tableau van de Orde van de Advocaten te Dendermonde inschrijven.

Alras werd de jonge advocaat opgemerkt om zijn ernst, zijn werklust en zijn rechtschapenheid, zodat hij reeds bij koninklijk besluit van 6 juli 1939 tot plaatsvervangend rechter werd benoemd in het vrederecht van het kanton Dendermonde.

Tijdens de bezetting voorzag hij sedert juni 1943, volledig en zonder enige vergoeding, in de vervanging van de vrederechter van dit kanton die door de vijand in hechtenis was genomen.

Bij koninklijk besluit van 24 oktober 1946 werd de heer Verbelen tot vrederechter benoemd van het kanton Hamme.

In dit ambt kon hij de volle maat geven van zijn talrijke en algemene erkende hoedanigheden. Met zijn rustig karakter, zijn diep medevoelen en zijn sociaal begrip was hij het type van de ideale vrederechter. Met eindeloos geduld kwam hij tussenbeide in familiale conflicten die hem spontaan door betrokkenen werden voorgelegd en waarbij hij verzoenende woorden en oplossingen wist te vinden.

De te berechten zaken werden door hem met schier angstvallige nauwgezetheid onderzocht. Zijn vonnissen werden dan ook geschraagd door een preciese studie van de rechtsproblemen gepaard aan zijn zin voor gezond verstand en billijkheid.

Bij het vakant komen van het vrederecht van het kanton Zele werd de heer Verbelen bij koninklijk besluit van 21 maart 1948 eveneens met de bediening van dit vrederecht belast.

In 1962 begon echter zijn gezondheidstoestand zijn omgeving bezorgd te maken, zodat hij, op zijn verzoek, bij koninklijk besluit van 21 maart 1963 van de bediening van het kanton Zele ontlast werd.

Bij het toenemen van zijn kwaal werd de heer Verbelen ertoe genoopt zijn opruststelling aan te vragen die hem, mede met de machtiging tot het voeren van de eretitel van zijn ambt, bij koninklijk besluit van 7 juli 1964 werd verleend.

Zijn kwaal was evenwel ongeneeslijk. Hij droeg haar met moed en gelatenheid, gesteund door een bewonderenswaardige echtgenote.

De heer Verbelen was officier in de Kroonorde en ridder in de Leopoldsorde.

Als oud-strijder en krijgsgevangene uit de oorlog 1940-1945 was hij houder van de herinneringsmedaille.

* * *

De heer *Albert de Spot*, geboren te Veurne op 3 augustus 1888, ere-plaatsvervangend rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Veurne en eerste stafhouder van de Orde der Advocaten aldaar, overleed in zijn geboortestad op 29 november 1968.

Hij had het diploma van doctor in de rechten behaald aan de Universiteit van Leuven op 20 mei 1919 en werd op 9 oktober 1919 als advocaat-stagiair opgenomen bij de balie te Veurne.

Op 14 oktober 1922 werd hij als advocaat ingeschreven op het tableau van de Orde van de Advocaten bij de rechtbank van eerste aanleg te Veurne.

Bij koninklijk besluit van 30 juli 1920 werd hij benoemd tot pleitbezorger bij dezelfde rechtbank en bij koninklijk besluit van 10 oktober 1930 tot plaatsvervangend rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, ambt dat hij waargenomen heeft tot 3 september 1958.

Vanaf 21 november 1944 tot 21 september 1945 werd de heer de Spot afgevaardigd tot waarnemend vrederechter van de kantons Diksmuide en Nieuwpoort.

Amper enkele dagen vóór zijn overlijden, nl. op 14 november 1968, werd hij verkozen tot stafhouder van de Orde van de Advocaten te Veurne.

De heer de Spot was een persoon van aanzien met lange jaren praktijk die door zijn hoffelijkheid en voornaam optreden alle achting verworven had in de rechtbank, bij de balie en bij de rechtsonderhorigen.

Hij was nauwlettend in de uitoefening van de door hem waargenomen ambten. Hij was aangenaam in zijn dagelijkse omgang door zijn opgeruimd en pittig karakter.

De heer de Spot is bovendien senator geweest vanaf 26 mei 1929 tot in 1939.

Hij was ook nog gemeenteraadslid te Veurne tussen 20 mei 1922 en 13 augustus 1940.

De afgestorvene was ridder in de Leopoldsorde en werd, als oudstrijder en oorlogsvrijwilliger uit de oorlog 1914-1918, met talrijke onderscheidingen verereerd.

* * *

Op 5 december 1968 vernamen wij met verslagenheid het overlijden van oud-stafhouder *Meester André Delvoye*.

Als mens in de maatschappij, als advocaat, als lid van

de Raad van de Orde en als stafhouder waren zijn handelingen en houding immer bepaald door het begrip «Plicht».

Zowel in het domein van het recht als daarbuiten was hij zeer belesen en kritisch aangelegd. Ofschoon wars van alle verwaande grootheid, kon hij te gepasten tijde en waar het moest, voldoende mededeelzaam zijn met zijn wetenschap, en deze was niet gering.

Zijn stiptheid bij zijn ontelbare verschijningen, als raadsman en geducht tegenstrever, vóór alle mogelijke rechtsinstanties, zijn onwankelbare getrouwheid aan alle activiteiten van de Balie en niet het minst aan deze van de Jonge Balie, zijn zin voor verantwoordelijkheid bij het aanvaarden van extraprofessionele taken zo in het domein van de cultuur als elders, waren steeds ingegeven en beheerst door datzelfde plichtsgevoel.

Geboren te Kortrijk in 1900 had de heer Delvoye het diploma van doctor in de rechten behaald in 1923 en werd hij in 1926 opgenomen op het tableau van de Orde van de Advocaten te Kortrijk.

De afgestorvene had deelgenomen aan de veldtocht van 1940 en was ridder in de Kroonorde.

* * *

De heer *Antoon De Buck* werd geboren te Eeklo op 25 april 1928. Hij behaalde het diploma van doctor in de rechten op 8 juli 1954 en het diploma van licentiaat in criminologie op 28 september 1956.

Hij was eveneens oud-leerling van het Europa-College te Brugge, waar hij tijdens de Promotie de Gasperi in de jaren 1954-1955 de lessen volgde.

Opgenomen op het tableau van de advocaten van de Balie te Brugge op 9 oktober 1954, werd hij op 13 november 1958 tot plaatsvervangend vrederechter van het kanton Ruiselede benoemd.

In zijn hoedanigheid van plaatsvervangend juridisch bijzitter van de werkrechtensraad te Brugge, kon hij zich wijden aan de beoefening van het sociaal recht waartoe hij zich sterk aangetrokken voelde.

De heer De Buck was gedurende vele jaren de ijverige medewerker van wijlen de heer pleitbezorger Goormachtigh. Hij was stipt in zijn werk. Zeer gevoelig van natuur, kon hij moeilijk de dagelijkse ontgoochelingen van het beroep dragen en leed soms onder zware toestanden van depressie.

De heer De Buck werd herhaald verpleegd en overleed op 7 juli 1968 in de kliniek van de Zwarte Zusters te Brugge.

* * *

De heer *Boudewijn Vandervennet*, advocaat en plaatsvervangend rechter in het vrederecht van het kanton Gistel, die geboren was te Eernegem op 25 januari 1920, overleed aldaar op 26 juli 1968, na een langdurige en pijnlijke ziekte, die hij met veel moed en geduld onderging.

Na opmerkelijk schitterende studies, behaalde hij de diploma's van doctor in de rechten, van licentiaat in het notariaat en van speciaal baccalaureus in de wijsbegeerte in het jaar 1944.

Hij werd opgenomen op het tableau van de advocaten van de Balie te Brugge op 11 april 1945 en benoemd tot plaatsvervangend rechter van het kanton Gistel op 22 augustus 1947.

De overledene was burgemeester van Eernegem sedert 1949 en advisor van de Intercommunale Inelgas.

Hij was een buitengewoon actief mens, zeer dienstvaardig en goed van inborst, deftig en voornaam, geacht door de magistraten en door zijn confraters wegens zijn beleefdheid, de ernst, de zorg en de bekwaamheid waarmee hij de hem toevertrouwde zaken behartigde.

Als voorzitter en ere-voorzitter van verscheidene locale verenigingen, had hij ook op het sociaal vlak een niet geringe verdienstelijkheid betoond.

De heer Boudewijn Vandervennet was houder van talrijke onderscheidingen in de nationale orden.

* * *

De heer *Gerard Verhelst*, geboren te Kortrijk op 14 maart 1899, overleed te Knokke op 26 juli 1968.

Onder invloed van zijn vader, raadsheer in het Hof van beroep te Gent, voelde hij zich tot de balie aangetrokken alwaar hij gedurende 40 jaar zich had vermogen te doen gelden als een der voornaamste vertegenwoordigers van de advocatuur.

Advocaat hij het Hof van beroep te Gent, ere-plaatsvervangend rechter in de rechtbank van eerste aanleg, stond hij bij zijn confraters en bij de magistraten aangeschreven als een voornaam persoon, gewaardeerd om zijn hoffelijkheid en distinctie.

Hij legde een voorbeeldige toewijding aan de dag ten overstaan van degenen die hem in zijn hoedanigheid van advocaat, hun belangen toevertrouwden. Zijn juridische kennis, inzonderheid van het handelsrecht werden algemeen erkend.

Als schepen te Gent, werd hem ruim de gelegenheid geboden in niet geringe mate bij te dragen tot de ontwikkeling van het intellectueel en artistiek leven en tot het bewaren en het herstel van de talloze weergaloze kunstschaten van ons rijk historisch verleden.

Door zijn schitterende cultuur en zijn grote eruditie, alsmede door zijn literaire verhandelingen, droeg hij ook op dit terrein de bewondering van zijn ontelbare vrienden en kennissen weg.

Wijlen Meester Verhelst werd bij de eerste wereldoorlog door de bezetter weggevoerd en was houder van talrijke eretekens.

* * *

Mevrouw *Madeleine Schauwliege*, advocaat bij het Hof van beroep, overleed schielijk op 28 augustus 1968, te Bayreuth, waar zij het muziekfestival bijwoonde.

Haar diploma van doctor in de rechten dagteekent van 13 juli 1922, zij was aldus de eerste vrouwelijke advocaat bij de Balie te Gent. Zij genoot de achting en genegenheid van al haar confraters wat uitlegt dat zij herhaaldelijk werd verkozen tot lid van de tuchtraad en zodoende de eerste vrouwelijke advocaat van het land was om zitting te nemen in een tuchtraad.

Met meesterschap beheerste zij het burgerlijk- en handelsrecht; zij was een verdienstelijke medewerkster van het gerecht, medewerkster wier ervaring en bekwaamheid zeer aangeprezen werden.

Naast haar drukke praktijk was zij steeds en onverminderd getrouw gebleven aan haar ideaal: de verheffing en de lotsverbetering van de arbeidsbevolking. Op dit domein was ze een onvermoeibare en taai kamper.

Voor haar waren de schilderkunst, de letteren en de muziek de pigmenten van het leven.

Sedert lange jaren nam zij actief deel aan de werkzaamheden van de commissie van toezicht bij het Rijksconservatorium te Gent.

Deze algemeen befaamde advocaat van grote distinctie zal in onze herinnering innig blijven voortleven.

De afgestorvene was ridder in de Leopoldsorde.

* * *

Het overlijden op 13 januari 1969, te Leuven, van de heer advocaat *Joris Camerlynck*, geboren te Reningelst, op 4 juli 1944, werd in het gerechtelijk milieu zeer betreurd.

Ongehuwd nog, woonde hij bij zijn vader, de heer advocaat Camerlynck Edmond, alwaar hij zich ten volle overgaf aan de studie.

Op 18 juli 1967 gepromoveerd tot doctor in de rechten aan de Universiteit te Leuven, werd hij op de lijst van de advocaten-stagiairs te Leper ingeschreven, maar pleitte niet en hield zich van het balieleven verwijderd om een titel van licentiaat in sociologie te verwerven.

Advocaat Joris Camrlynck was een gevoelige natuurling die met optimisme en verduidelijk de zware ziekte droeg die hem sedert jaren had getroffen. Alhoewel hij zijn kwaal kende, deed hij in geen enkele omstandigheid erop beroep om enige gunst of medelijden te bekomen.

Niettegenstaande zijn gehavende gezondheid, hield hij zich op peil van de rechtswetenschap en was hij een enthousiast medewerker aan tal van sociale- en sportmanifestaties.

Niettegenstaande zijn jeugdige leeftijd en zijn recente inschrijving bij de balie, had hij de sympathie van al zijn confraters verworven.

* * *

Op 17 juni 1969 overleed te Aalst, in de leeftijd van 79 jaar, de heer *Bessem's Joseph*, ere-ondervoorzitter in de rechtbank van koophandel te Aalst.

De heer Bessem's werd te Hofstade op 24 februari 1890 geboren. Na zijn humaniorastudies en verdere studies in de handelswetenschappen, vestigde hij zich met een vennoot als breigoedfabrikant.

In deze textieltek deed hij zich vlug opmerken zodat hij ondervoorzitter werd van de Federatie en beheerder van de Handelskamer.

Na de oorlogsjaren ontpopte hij zich tot een van de grote promotors van de integratie van het kleine en het middelgrote bedrijf in de economie van het land.

De heer Bessem's werd op 3 september 1932 tot rechter in de rechtbank van koophandel te Aalst aangesteld en op 15 september 1953 tot ondervoorzitter in dezelfde rechtbank verkozen.

Op zijn verzoek werd hem, bij koninklijk besluit van 29 november 1957, ontslag in de consulaire magistratuur verleend, met machtiging tot het voeren van de eretitel van zijn ambt.

Gedurende 25 jaar stelde hij zijn ervaring van de handelspraktijken steeds onbaatzuchtig ten dienste van de rechtbank van koophandel, die in hem een zeer toegewijde medewerker had, diep begaan met de verantwoordelijkheid van zijn ambt.

De heer Bessem's was ook nog lid van de Commissie van de Openbare Onderstand te Aalst.

Hij was officier in de Leopoldsorde en officier in de Kroonorde.

* * *

Voor de Koning en uit naam van de Procureur-generaal, vorder ik dat het aan het Hof moge behagen te verklaren dat het zijn werkzaamheden herneemt.

(112) cfr.: Cass. 19 december 1966, besluiten van Eerste-Advocaat-generaal Mahaux R.D.P. 1966-1967 bl. 511.

(113) cfr.: Cass. 10 januari 1944 Pas. 1944 I 145; Cass. 9 mei 1949 Pas. 1949 I - I - 346; Cass. 20 juni 1949 Pas. 1949 I 456; Cass. 22 juli 1949 Pas. 1949 I 556; Cass. 19 september 1949 Pas. 1950 I 6; Cass. 5 maart 1951 Pas. 1951 I 449; Cass. 13 februari 1956 Pas. 1956 I 608; Cass. 20 december 1965 Pas. 1966 I 542; Cass. 19 februari 1968 Pas. 1968 I 752.

(114) cfr.: Corr. Dendermonde 3 december 1853 B.J. 1854 kol. 336, en Corr. Bergen 24 april 1922 J.T. 1922 kol. 297.

(115) cfr.: Art. 20 Wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

(116) cfr.: Beroep Luik 11 februari 1964 R.W. 1963 - 1964 kol. 2077 en Beroep Gent 22 juni 1967 R.W. 1967 - 1968 kol. 197.

(117) cfr.: Cass. 10 januari 1939 Pas. 1939 I 15 en Cass. 18 januari 1921, 2 arresten, Pas. 1921 I 215 en 216.

(118) cfr.: Cass. 19 december 1966, besluiten van Eerste-Advocaat-generaal Paul Mahaux R.D.P. 1966 - 1967 bl. 511.

(119) cfr.: Art. 3 wet 11 april 1936 waarbij de regering gemachtigd wordt het binnenbrengen in België van sommige vreemde publicaties te verbieden; Cass. 10 januari 1939 Pas. 1939 I 15 met noot 1; Beroep Brussel 17 november 1945 J.T. 1946 bl. 73; Nota van S. Huynen onder Beroep Brussel 22 december 1945 J.T. 1946 bl. 58.

(120) cfr.: Beroep Brussel 27 oktober 1934 R.D.P. 1934 bl. 1053 en Beroep Brussel 22 december 1945 J.T. 1956 bl. 58.

(121) cfr.: Cass. 18 januari 1921, 2 arresten, Pas. 1921 I 215 en 216; Beroep Brussel 17 november 1945 J.T. 1946 bl. 73.

(122) cfr.: Van Roye Roger - Manuel de la Partie civile. Ed. 1945 nr. 330.

(123) zie: Trousse - Nov. - Droit pénal .Ed. 1956 T. I Vol. I - Droit pénal positif - La Peine nr. 844.

(124) cfr.: Rede gehouden door Eerste-Advocaat-generaal Janssens de Bisthoven op de plechtige openingszitting van het Hof van Cassatie te Brussel op 1 september 1959 met als onderwerp « Overwegingen omtrent de bestraffing van de sluikerij ter zake van douane » - R.D.P. 1959 - 1960 bl. 3 en vgd.

(125) cfr.: Cass. 20 juni 1949 Pas. 1949 I 456; Cass. 22 juli 1949 Pas. 1949 I 556; Cass. 19 september 1949 Pas. 1950 I 6; Cass. 5 maart 1951 Pas. 1951 I 449; Cass. 22 juni 1953 Pas. 1953 I 840.

(126) zie nota 124.

(127) cfr.: Braas - Précis de droit pénal, Ed. 1946 nr. 351 bl. 225.

(128) cfr.: Cass. 7 oktober 1907 Pas. 1907 I 366; Cass. 18 juni 1917 en noot Pas. 1918 I 36; Noot Pas. 1930 I 213; Cass. 10 januari 1939 Pas. 1939 I 15; contra: Corr. Aarlen 25 juli 1913 Pas. 1913 III 332.

(129) cfr.: Cass. 18 juni 1917 en noot, Pas. 1918 I 36.

(130) cfr.: Cass. 23 februari 1959 Pas. 1959 I 636 en Cass. 12 juni 1961 Pas. 1961 I 1112 R.D.P. 1961-1962 bl. 403.

(131) cfr.: Vanhoudt C.J. - Beginselen van sociale criminele prophylaxe. Ed. 1953 1e deel bl. 58.

(132) Mathieu en Nassaux - Het recht van genade. Ed. 1955 nrs. 70 en 87.

(133) cfr.: Cass. 22 november 1926 Pas. 1927 I 93.

(134) cfr.: Cass. 5 juni 1944 Pas. 1944 I 371.

(135) cfr.: Cass. 3 juni 1946 Pas. 1946 I 228.

(136) cfr.: Cass. 11 februari 1907 Pas. 1907 I 119; Cass. 9 mei 1939 Pas. 1939 I 231 en R.D.P. 1939 bl. 1220; Cass. 8 januari 1951 Pas. 1951 I 279.

(137) cfr.: Corr. Leuven 20 maart 1947 R.W. 1946-1947 bl. 983; Cass. 29 november 1954 Pas. 1955 I 279; Cass. 25 maart 1957 Pas. 1957 I 890 en R.D.P. 1956-1957 bl. 853;

contra: zie Beroep Brussel 29 maart 1911 Pas. 1911 II 234.

(138) cfr.: Cass. 29 april 1963 Pas. 1963 I 914; Cass. 4 november 1963 Pas. 1964 I 248; Cass. 4 mei 1964 Pas. 1964 I 936; Cass. 8 maart 1965 Pas. 1965 I 702; Cass. 10 mei 1965 Pas. 1965 I 960; Cass. 20 juli 1965 Pas. 1965 I 1119; Cass. 8 november 1965 Pas. 1966 I 328; Cass. 29 november 1965 Pas. 1966 I 410; Cass. 27 juni 1966 Pas. 1966 I 1377; Cass. 24 augustus 1967 Pas. 1967 I 1299; Cass. 18 december 1967 Pas. 1968 I 532.

(139) cfr.: Cass. 20 oktober 1941 Pas. 1941 I 385; Cass. 25 november 1946 Pas. 1946 I 446; Cass. 23 juni 1947 Pas. 1947 I 294.

(140) cfr.: Cass. 25 november 1963 Pas. 1964 I 327.

(141) zie: Cass. 25 november 1946 Pas. 1946 I 446; Cass. 18 december 1950 en noot Pas. 1951 I 254.

(142) cfr.: Cass. 8 december 1947 Pas. 1947 I 526.

(143) cfr.: Cass. 15 mei 1950 Pas. 1950 I 652.

(144) zie: Cass. 4 mei 1964 Pas. 1964 I 936; R.D.P. 1964-1965 bl. 699.

(145) zie: Cass. 14 maart 1898 Pas. 1898 I 113; Cass. 10 november 1902 Pas. 1903 I 31; Corr. Aarlen 10 februari 1954 Pas. 1954 III 64; Cass. 13 juni 1955 Pas. 1955 I 1114.

(146) cfr.: Cass. 24 maart 1947 Pas. 1947 I 123.

(147) cfr.: Cass. 22 september 1947 Pas. 1947 I 368.

(148) cfr.: Cass. 23 januari 1950 Pas. 1950 I 348.

(149) zie: Cass. 12 mei 1947 Pas. 1947 I 199.

(150) cfr.: Beroep Luik 20 oktober 1938 Pas. 1939 II 78.

(151) cfr.: Noten onder Cass. 19 december 1921 Pas. 1922 I 114 en onder Cass. 13 maart 1922 Pas. 1922 I 193; contra: R.P.D.B. Tw. Infractions et répression en général nr. 266 en Cass. fr. 29 januari 1914 met noot D.P. 1918 I 28.

(152) cfr.: Cass. 16 oktober 1933 Pas. 1934 I 31; Cass. 10 januari 1939 Pas. 1939 I 15; Cass. 18 maart 1942 Pas. 1942 I 65; Cass. 26 juni 1944 met noot Pas. 1944 I 407; Cass. 10 september 1958 Pas. 1959 I 33; Cass. 4 januari 1960 Pas. 1960 I 492; Cass. 2 oktober 1961 Pas. 1962 I 136; Cass. 8 oktober 1962 Pas. 1963 I 167; Cass. 24 oktober 1966 Pas. 1967 I 260.

(153) Bij eenparigheid van stemmen moet ook besloten worden door het Hof van Beroep indien het de straf verzwaart door het uitsstel te ontnemen dat door de eerste rechter uit-

gesproken werd in verband met de uitvoering van de verbeurdverklaring cfr. Cass. 16 oktober 1950 Pas. 1951 I 67.

(154) cfr.: Rede gehouden door de hr. Procureur-generaal J. Matthijs op de plechtige openingszitting van het Hof van beroep te Gent op 2 september 1968 over «Repercussies en Innovaties van het Gerechtelijk Wetboek in verscheidene takken van het privaats en van het publiek recht» - R.W. 1968-1969 kol. 105 - Vertaling in het Frans J.T. 1969 bl. 25. Artikel 140 van de wet van 18 juni 1869 op de rechterlijke inrichting, dat opgeheven wordt door de wet van 10 oktober 1967, eiste vroeger geen eenparigheid van stemmen om de straffen te verzwaren wat betreft de correctionele rechtbank, zetelende in graad van beroep (cfr. Cass. 25 november 1957 Pas. 1958 I 317; Cass. 13 april 1964 Pas. 1964 I 861; Cass. 20 augustus 1964 Pas. 1964 I 1188 en Cass. 9 mei 1966 Pas. 1966 I 1145).

Bij vergelijking van de tekst die opgeheven wordt met artikel 211 bis van het Wetboek van Strafvordering stelt men vast dat de nieuwe tekst een regel huldigt die niet meer beperkt wordt tot het Hof van beroep.

Er weze genoteerd dat artikel 211 bis nog niet in werking is.

(155) cfr.: Cass. 8 december 1952 Pas. 1953 I 230; Cass. 2 september 1954 Pas. 1954 I 1021; Cass. 17 mei 1965 Pas. 1965 I 992; Cass. 19 december 1966 Pas. 1967 I 497 R.D.P. 1966-1967 bl. 511;

contra: Trousse - Nov. Droit pénal, T. I Vol. I Ed. 1956, Droit pénal positif - La Peine nr. 955.

(156) cfr.: Cass. 4 oktober 1965 Pas. 1966 I 156.

(157) cfr.: Cass. 10 november 1902 Pas. 1903 I 31.

(158) Art. 1 K.B. van 28 december 1950 en art. 6 van het K.B. van 12 mei 1952.

(159) cfr.: Beroep Gent 29 juni 1962 Pas. 1963 II 208 en ar-

tikel 197 Wetboek van Strafvordering (art. 2 wet 10 juli 1967).

(160) Cass. 2 augustus 1880 Pas. 1880 I 287 en Cass. 10 november 1902 Pas. 1903 I 31.

(161) cfr.: Corr. Aarlen 10 februari 1954 Pas. 1954 III 64.

(162) cfr.: Cass. 6 maart 1950 Pas. 1950 I 471 en Beroep Gent 29 juni 1962 Pas. 1963 II 208.

(163) cfr.: Beroep Gent 17 februari 1897 Pas. 1897 II 277.

(164) cfr.: Beroep Brussel 7 augustus 1851 Pas. 1852 II 139.

(165) cfr.: P.B. Tw. Exécution des jugements (Matière pénale) nr. 131.

(166) Trousse - Nov. - Droit pénal. Ed. 1956 T. I Vol. I Droit pénal positif - La Peine nr. 1781.

(167) zie: Cass. 10 november 1902 Pas. 1903 I 31.

(168) cfr.: wet van 11 Germinal an IV (31 maart 1796).

(169) cfr.: art. 2 wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand.

(170) zie ook artikel 11 van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt dat de verkoop of de teruggave tegen betaling van een vergoeding voorziet van de inbeslaggenomen bederfbare grondstoffen en bestrijdingsmiddelen mits deponering van de ontvangen som ter griffie van de rechtbank. Deze som is vatbaar voor verbeurdverklaring.

(171) zie ook artikel 12 van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt dat o.m. aan de rechter oplegt de vernietiging van de verbeurdverklarde producten te bevelen wanneer de aard of de samenstelling van deze producten dit vergen.

(172) cfr.: Cass. 22 juni 1925 Pas. 1925 I 299.

(173) cfr.: Cass. 6 december 1954 Pas. 1955 I 322.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 29 mei 1969.

Voorzitter: M. De Bersaques.
Raadsheer-Verslaggever: M. Polet.
Advocaat-generaal: M. Charles.

Vennootschappen. — Vertegenwoordiging in rechte. — Begrip.

De macht om vervolgingen in te stellen en daartoe het nodige te doen impliceert niet noodzakelijk de macht de vennootschap in rechte te vertegenwoordigen.

N.V. A.C.E.C. t./ Maquils

Gelet op de bestreden sententies, op 27 april 1967 en 13 juli 1967, door de Werkrechtersraad van beroep te Luik, kamer voor bedienden, gewezen;

Gelet op het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 13, 53, 54, 63 van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 30 november 1935, 61 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, 1134, 1135, 1319 tot 1322, 1984, 1987, 1988, 1994 van het Burgerlijk Wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat, eerste onderdeel, om niet ontvankelijk te verklaren het hoger beroep dat namens de eisende vennootschap door haar afgevaardigde-beheerder, Paul Delacave, werd ingesteld, en om te beslissen dat deze vennootschap derhalve voor hem niet vertegenwoordigd was, de werkrechtersraad van beroep zich ertoe beperkt heeft in zijn beslissing van 13 juli 1967 erop te wijzen dat volgens artikel 19, lid 4, van haar statuten, de vennootschap enkel door haar gehele raad van beheer kon vertegenwoordigd worden, daar de afgevaardigde-beheerder enkel bevoegd werd gemaakt om tot «vervolgingen en benaarsstiging» over te gaan;

terwijl ten deze de tekst van de statuten bepaalt «dat de rechtsvorderingen hetzij als eisende, hetzij als verwerende partij in naam van de vennootschap worden ingesteld door de raad van beheer «op vervolging en benaarsstiging» van de daartoe gemachtigde beheerder, die de macht die hem krachtens deze bepaling is toegekend geheel of ten dele verder kan overdragen aan alle personen van zijn keuze, met de mogelijkheid van indeplaatsstelling», maar de tekst van de beslissing van de raad van beheer van 30 december 1960 bovendien precieert dat «de raad aan de heer Paul Delacave alle macht heeft verleend teneinde de vennootschap in alle rechtsvorderingen te vertegenwoordigen, hetzij als eisende hetzij als verwerende partij, zoals door evengemelde bepaling van de maatschappelijke statuten is vastgesteld»; dat naar luid van de bewoordingen zelf van de akte van hoger beroep, door de bestreden beslissing aanvaard als stellende de voorwaarden waarin de vennootschap bevoegd te zijn vertegenwoordigd, de aangevoerde machten afgeleid waren van artikel 19 van de statuten in zijn geheel; bedoeld artikel namelijk bepaalt dat «de raad van beheer mag bepaalde en bijzondere machten overdragen aan één of meer van haar leden of aan derden», dat de bedoelde overdracht volgens de bestreden beslissing het dagelijks beheer of het begrip van bepaalde en bijzondere machten niet te buiten gaat; zodat de bestreden beslissing terzelfdertijd aan de door eisers aangevoerde akten een betekenis en draagwijdte heeft toegekend die noch aan de tekst ervan, vergeleken met de in het middel bedoelde bepalingen van de handelswet op het beheer van de vennootschappen en het Burgerlijk Wetboek betreffende de lastgeving, noch aan de draagwijdte van de aangevoerde statutaire bepalingen beantwoorden, en aldus de bewijskracht heeft miskend van de akten, en in het bijzonder van de akte van hoger beroep en van de statuten, zoals zij bestonden en aangevoerd waren;

tweede onderdeel, doordat de woorden «op vervolging en benaarsstiging» in de rechtspleging niet de beperkte

betekenis hebben die door de bestreden sententie werd aangenomen en waarbij de «vertegenwoordiging» in rechte van de als dusdanig gemachtigde beheerder, wordt uitgesloten; dat de door de bestreden beslissing aangenomen betekenis in strijd is met de juiste juridische betekenis van deze woorden, waarvan het eerste althans de macht insluit om een vennootschap in rechte te vertegenwoordigen, hetzij als eisende hetzij als verwerende partij en op te komen tegen een reeds gewezen beslissing en dat de miskenning van dit beginsel de miskenning van de bewijskracht van de akten en de bindende kracht der overeenkomsten met zich brengt (met name van de statuten en de beslissingen van de raad van beheer vermeld in het eerste onderdeel) waardoor hun wettelijk een ruimere draagwijdte wordt toegekend dan die welke door de feitenrechter werd aangenomen;

derde onderdeel, om zonder gevolg te verklaren de machten die de raad van beheer heeft toegekend aan de afgevaardigde-beheerder, voor de gerechtelijke rechtsplegingen, de bestreden beslissing van 13 juli 1967 geen rekening heeft gehouden met het beginsel dat de overdracht geldig is krachtens de wet betreffende de handelsvennootschappen van het ogenblik af dat en in zover zij het dagelijks beheer niet te buiten gaat, en in elk geval, zonder voor het overige vast te stellen dat dergelijke overschrijding zou plaats gehad hebben;

vierde onderdeel, de bestreden beslissing van 13 juli 1967 de aan de afgevaardigde-beheerder toegekende machten zonder gevolg verklaard heeft, zonder erop te wijzen dat de indeplaatsstelling van de door de raad toegekende lastgeving op grond van artikel 19 van de statuten dat dergelijke indeplaatsstelling toestond, tot voorwerp had niet bijzondere en bepaalde akten (daar dergelijke indeplaatsstelling regelmatig was en krachtens artikel 194 van het Burgerlijk Wetboek, waarop de wetten op de handelsvennootschappen geen uitzondering maken en, ten deze, krachtens artikel 19 van de statuten) doch een minder beperkt voorwerp, welke als zodanig de wettelijke en statutaire machten overschreden; dat de bestreden beslissing dus haar weigering om de geldigheid van de aangevoerde indeplaatsstelling van lastgeving te erkennen niet wettelijk heeft gerechtvaardigd:

I. In zover de voorziening gericht is tegen de op 27 april 1967 gewezen sententie:

Overwegende dat het middel tegen deze beslissing geen grief aanvoert;

II. In zover de voorziening gericht is tegen de op 13 juli 1967 gewezen sententie:

Over de grond van niet-ontvankelijkheid door verweerder opgeworpen en hieruit afgeleid dat het eerste, derde en vierde onderdeel van het middel nieuw zijn:

Overwegende dat de akte van hoger beroep van eiseres, die een naamloze vennootschap is, de naam van de beheerders van deze vennootschap niet vermeldt; dat dit exploot enkel aanduidt dat zij hoger beroep instelt «op vervolging en benaerstiging van de Heer Delacave, ingenieur, wonende... gemachtigd om in rechte op te treden, krachtens artikel 19 van de statuten, zoals dit werd gewijzigd door de buitengewone algemene vergadering van 22 mei 1958 en door de beslissing van de raad van beheer van 30 december 1960, die samengekomen was voor Meester Raucq, notaris te Brussel»;

Overwegende dat eiseres in het eerste, derde en vierde onderdeel van het middel, voor het eerst, voor het Hof betoogt dat de bij de akte van 30 december 1960 bedoelde machtsoverdracht geldig is, hetzij krachtens artikel 19, lid 7, van de statuten, volgens hetwelk de raad van beheer bijzondere en bepaalde machten aan één of meer van haar leden of aan derden kan overdragen, hetzij krachtens artikel 63 van de gecoördineerde wetten op de han-

delsvennootschappen, dat bepaalt dat het dagelijks beheer der zaken van de vennootschap, alsook de vertegenwoordiging van de vennootschap, wat dat beheer aangaat, mogen toevertrouwd worden aan bestuurders, zaakvoerders en andere agenten, al dan niet vennoten zijnde;

Dat vermits de eerste, derde en vierde onderdelen van het middel nieuw zijn en de openbare orde niet raken, zij dienvolgens niet ontvankelijk zijn;

Wat het tweede onderdeel van het middel betreft:

Overwegende dat om te beslissen dat de heer Delacave niet bevoegd was om de vennootschap in rechte te vertegenwoordigen en dat dientengevolge het hoger beroep niet ontvankelijk was, de bestreden sententie hierop steunt dat artikel 19, lid 4, van de statuten van eiseres de raad van beheer niet toeliet aan een beheerder de macht over te dragen om de vennootschap in de rechtsvorderingen te vertegenwoordigen;

Overwegende dat artikel 19, lid 4, bepaalt dat «de rechtsvorderingen, hetzij als eisende, hetzij als verwerende partij in naam van de vennootschap worden ingesteld door de raad van beheer, op vervolging en benaerstiging van de daartoe gemachtigde beheerder...»;

Overwegende dat de macht om vervolgingen in te stellen en daartoe het nodige te doen niet noodzakelijk de macht impliceert de vennootschap in rechte te vertegenwoordigen;

Dat de uitlegging die de sententie van artikel 19, lid 4, van de statuten geeft dus niet onverenigbaar is met de bewoordingen ervan;

Overwegende dat de rechter dienvolgens, door uitspraak te doen zoals hij dat heeft gedaan, noch de bewijskracht van de statuten noch de bindende kracht ervan heeft miskend;

Dat het tweede onderdeel van het middel feitelijke grondslag mist;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiseres in de kosten.

NOOT: Zie Jan Ronse, T.P.R. 1964, 83, nr. 26, betreffende de interpretatie van de uitdrukking: «Poursuites et diligences de...» («Op vervolging en ten verzoeken van...» volgens een door Jan Grauls voorgestelde versie). Zie nog Jan Ronse en Marcel Storme in R.W. 1968-1969, 1878, nr. 9.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 30 mei 1969.

Voorzitter: M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever: M. Delahaye.

Eerste advocaat-generaal: M. Mahaux.

Advocaat: Mr. Bayart.

Verzekeringen. — Verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. — Strafrechtelijke veroordeling van de verzekerde. — Tegenstelbaar aan de verzekeraar. — Rechten van de benadeelde tegen de verzekeraar en tegen de verzekerde. — Uitoefening van beide rechtsvorderingen. — Beperking. — Geen cumulatie van vergoedingen.

Een vonnis van de correctionele rechtbank had een autobestuurder op strafgebied veroordeeld en hem tevens, op burgerlijk gebied, veroordeeld tot betaling van schadevergoeding aan de benadeelde. Deze heeft daarna de

verzekeraar van de dader gedagvaard voor de rechtbank van koophandel.

1. De rechtbank heeft, zonder art. 4 van de wet van 17 april 1878 te schenden, niet kunnen beslissen dat de strafrechtelijke beslissing, bij toepassing van art. 9 van de wet van 1 juli 1956, aan de verzekeraar niet kon tegenoverstaan worden; deze bepaling betreft immers enkel de burgerlijke en niet de strafvordering.

2. Art. 6 van de wet van 1 juli 1956 dat aan de benadeelde een eigen recht en dus een rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar toestaat, ontnemt hem noch zijn recht noch zijn rechtsvordering tegen de aansprakelijke derde. Beide rechtsvorderingen kunnen terzelfdertijd of afzonderlijk uitgeoefend worden. Anderzijds hebben ze hetzelfde voorwerp, de vergoeding van de geleden schade, en staat de wet geen cumulatie van vergoedingen toe, zodat de benadeelde, die door de verzekerde vergoed is, geen rechtsvordering meer heeft tegen de verzekeraar.

De rechtbank vermocht derhalve niet de eis tegen de verzekeraar ongegrond te verklaren om de reden dat de verzekerde al veroordeeld was, zonder vast te stellen dat de benadeelde door de verzekerde al vergoed was.

Miguet t./ Leipziger Feuer Versicherungsanstalt.

Gelet op het bestreden vonnis, op 23 februari 1966 in laatste aanleg geweest door de Rechtbank van eerste aanleg te Hasselt, zetelende in koophandelszaken;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikele 97 van de Grondwet, 1350, 1351, 1352, 1382, 1383 van het Burgerlijk Wetboek, 4 van de wet van 17 april 1878 houdende de inleidende titel van het Wetboek van strafvordering en 9 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen,

doordat het bestreden vonnis, na geconstateerd te hebben dat uit het strafdossier blijkt dat de genaamde Simons, die verzekerd is bij verweerster, de moto van eiser heeft aangereden, en deswege strafrechtelijk veroordeeld werd door de politierechtbank, bij een vonnis dat bevestigd werd door de correctionele rechtbank, beslist dat de vordering van eiser, strekkende tot veroordeling van verweerster tot het vergoeden van de door gezegde aanrijding veroorzaakte schade, ongegrond is om de reden dat artikel 9 van voormelde wet van 1 juli 1956 bepaalt dat een vonnis slechts kan worden tegenoverstaan aan de verzekeraar indien deze in zake werd geroepen of ten minste indien deze het proces heeft geleid, en dat het ten deze niet bewezen is dat de raadsman van voormelde Simons in opdracht van verweerster heeft gehandeld,

terwijl, eerste onderdeel, deze motivering van het vonnis het niet mogelijk maakt te weten of de rechter heeft willen beslissen dat het niet bewezen is dat de verzekerde van verweerster de moto van eiser op foutieve wijze heeft aangereden en de aldus veroorzaakte schade moet vergoeden, ofwel of hij heeft willen beslissen dat, hoewel dit feit vaststond, het niet bewezen is dat de verzekerde van verweerster door gezegde fout aan eiser een schade heeft berokkend, welke dubbelzinnigheid in de motivering gelijkstaat met de afwezigheid van de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering;

tweede onderdeel, nu het vonnis constateert dat uit het strafdossier blijkt dat de verzekerde van verweerster de moto van eiser heeft aangereden en deswege strafrechtelijk werd veroordeeld door de politierechtbank, bij een vonnis dat bevestigd werd door de correctionele rechtbank, hieruit volgt dat, krachtens het gezag van het rechterlijk gewijsde dat door de artikelen 1350, 1351, 1352 van het Burgerlijk Wetboek en 4 van de wet van 17 april 1878 aan laatsvermelde vonnissen wordt gehecht, het ten op-

zichte van verweerster, spijs de bepalingen van artikel 9 van de wet van 1 juli 1956, en ook al was verweerster niet in gezegde strafzaak geroepen of al had zij het proces niet geleid, bewezen is dat haar verzekerde het voertuig van eiser op foutieve wijze heeft aangereden en dat hij dienvolgens, op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, de schade moet vergoeden welke die aanrijding heeft veroorzaakt;

dienvolgens, derde onderdeel, indien het vonnis in deze zin geïnterpreteerd moet worden dat de rechter heeft willen beslissen dat het niet bewezen is dat de verzekerde van verweerster op foutieve wijze de moto van eiser heeft aangereden en de aldus veroorzaakte schade moet vergoeden, deze beslissing onverenigbaar is met de hoger aangehaalde constataties van het vonnis, zodat dit vonnis op een tegenstrijdige motivering berust, hetgeen gelijkstaat met een gebrek aan de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering;

vierde onderdeel, indien het vonnis in deze zin geïnterpreteerd moet worden dat de rechter heeft willen beslissen dat, weliswaar, de aanrijding in hoofde van de verzekerde van verweerster foutief was, doch dat het niet ten opzichte van verweerster bewezen is dat deze fout aan eiser een schade ten bedrage van 3.330 frank heeft berokkend, het vonnis nagelaten heeft het middel te beantwoorden waardoor eiser in zijn conclusie had laten gelden dat het quantum van de schade bepaald werd door een expertise uitgevoerd op last van verweerster die zelf op een bepaald ogenblik een kwijting uitschreef voor eiser, welk gebrek aan antwoord gelijkstaat met een gebrek aan de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering;

Overwegende dat bij een vonnis van 19 november 1964 van de Correctionele Rechtbank te Hasselt, Simons, verzekerde van verweerster, veroordeeld werd, op strafgebie, bij bevestiging van een vonnis van de politierechtbank, wegens inbreuk op artikel 27 van het koninklijk besluit van 8 april 1954 en, op burgerlijk gebied, bij wijziging van laatstgenoemd vonnis, tot het betalen van schadevergoeding aan eiser;

Overwegende dat, krachtens artikel 4 van de wet van 17 april 1878, de beslissing op strafgebie het gezag van het rechterlijk gewijsde heeft « erga omnes »;

Overwegende dat het bestreden vonnis de vordering ingesteld door eiser tegen verweerster, verzekeraar van Simons, tot het betalen van dezelfde schadevergoeding wegens dezelfde inbreuk ongegrond verklaart omdat artikel 9 van de wet van 1 juli 1956 bepaalt dat een vonnis slechts aan de verzekeraar kan tegenoverstaan worden indien deze in het geding werd geroepen of ten minste de leiding van het geding op zich heeft genomen en het niet bewezen is dat de raadsman van Simons voor de strafrechter handelde in opdracht van de verzekeraar;

Overwegende dat het vonnis, zonder de aangeduide wetsbepalingen te schenden, niet heeft kunnen beslissen dat de strafrechtelijke beslissing, bij toepassing van voormeld artikel 9, aan verweerster niet kon tegenoverstaan worden, vermits deze bepaling enkel de burgerlijke en niet de strafvordering betreft;

Dat het middel gegrond is;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet en 6 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen,

doordat het bestreden vonnis de vordering van eiser, welke er toe strekte verweerster te horen veroordelen tot betaling van 3.330 frank als vergoeding voor de door de verzekerde van verweerster bij een autoongeval veroorzaakte schade, ongegrond verklaart, om de reden dat eiser zich, in een strafzaak, burgerlijke partij tegen gezegde verzekerde heeft gesteld en dat deze veroordeeld werd

eenzelfde som te betalen, zonder zich echter uit te spreken over de vraag of gezegde verzekerde deze som aan eiser heeft uitbetaald,

terwijl de vordering waarover de door een autoongeval benadeelde partij, op grond van artikel 6 van de wet van 1 juli 1956, tegen de verzekeraar beschikt, weliswaar tenietgaat wanneer de aansprakelijke verzekerde de benadeelde partij heeft vergoed, doch niet teniet gaat door het enkele feit dat die verzekerde veroordeeld werd tot het betalen van de aan de benadeelde partij verschuldigde vergoeding,

en dienvolgens de motivering van het vonnis niet volstaat om de beslissing van de rechter te rechtvaardigen, zoals vereist wordt door artikel 97 van de Grondwet :

Overwegende, enerzijds, dat, zo artikel 6 van de wet van 1 juli 1956 de benadeelde een eigen recht en derhalve een rechtstreekse rechtsvordering tegen de verzekeraar toestaat, deze bepaling hem echter noch zijn recht noch zijn rechtsvordering tegen de aansprakelijke derde ontnemt ;

Dat beide rechtsvorderingen terzelfdertijd afzonderlijk kunnen uitgeoefend worden ;

Overwegende, anderzijds, dat deze rechtsvorderingen hetzelfde voorwerp hebben, dit is de vergoeding van de geleden schade, en de wet geen cumulatie van vergoedingen toestaat ;

Dat de benadeelde, die door de verzekerde vergoed werd, derhalve geen rechtsvordering meer heeft tegen de verzekeraar ;

Overwegende dat het vonnis de rechtsvordering van eiser tegen verweerster ongegrond verklaart om de enkele reden dat eiser zich burgerlijke partij heeft gesteld tegen de verzekerde en deze tot schadevergoeding, veroordeeld werd, zonder vast te stellen dat eiser daadwerkelijk door de verzekerde vergoed werd ;

Dat het aldus voormelde wetsbepalingen schendt ;

Om die redenen,

Vernietigt het bestreden vonnis ;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing ;

Houdt de kosten aan ; zegt dat erover door de feitenrechter zal worden beslist ;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren, zetelende in koophandelszaken,

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 9 mei 1969.

Voorzitter : M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever : M. Halleman.

Advocaat-generaal : M. Detournay.

Advocaten : Mrs. Van Leynseele en Simont.

Handelsvertegenwoordiger. — Art. 18, lid 2 van de wet van 30 juli 1963. — Concurrentiebeding. — Geldigheidsvereisten.

Luidens art. 18, lid 2, van de wet van 30 juli 1963 is de geldigheid van elk concurrentiebeding, in de overeenkomsten waarin de jaarlijkse bezoldiging 120.000 frank te boven gaat, afhankelijk van de drievoudige voorwaarde « dat het betrekking heeft op soortgelijke activiteiten, niet verder reikt dan twaalf maanden en beperkt is tot het gebied waarbinnen de handelsvertegenwoordiger zijn activiteit uitoefent ».

De inhoud van dat artikel wordt overgenomen door het beding luidens hetwelk de handelsvertegenwoor-

diger zich ertoe verbindt « binnen twaalf maanden vanaf het einde van deze verbintenis niet in dienst te treden van een concurrerende firma en niet voor eigen rekening een zaak te ondernemen welke die van de werkgever concurrentie aandoet, met beperking van het verbod tot het nationaal grondgebied en tot de vreemde waar de vertegenwoordiger zijn bedrijvigheid uitoefende op het ogenblik van zijn vertrek ».

P.V.B.A. Kaasgroothandel Triporteur t./ Claeys en Stofferis.

Gelet op de bestreden sententie, op 29 december 1967 gewezen door de Werkrechtshoofdraad van beroep te Brugge, kamer voor bedienden ;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 18, meer bepaald lid 2, van de wet van 30 juli 1963 tot instelling van het statuut der handelsvertegenwoordigers, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat de bestreden sententie de vordering van eiseres strekkende tot betaling van een vergoeding omdat de verweerders, na het beëindigen van hun respectieve contracten van handelsvertegenwoordiger in haar dienst, een concurrerende handel hebben geëxploiteerd, afwijst en aldus beslist niettegenstaande het in die contracten ingelaste concurrentiebeding volgens hetwelk ieder van de verweerders « zich verbindt, zowel tijdens de duur van zijn verbintenis als binnen een tijdperk van twaalf maanden te rekenen vanaf het einde van deze verbintenis, niet in dienst te treden van een concurrerende firma en niet voor eigen rekening, hetzij rechtstreeks hetzij door tussenpersonen, een zaak te ondernemen welke deze van de werkgever concurrentie aandoet », zonder tegen te spreken dat de feiten van concurrentie bewezen waren, en aldus beslist omdat aan de derde door artikel 18, lid 2, van de wet van 30 juli 1963 vereiste voorwaarde, dit is de beperking van het gebied waarbinnen de concurrentie verboden is, niet werd voldaan, om de reden dat uit de stukken van de procedure blijkt dat het gebied van de verweerders de arrondissementen Ieper, Roeselare, Kortrijk, Moeskroen en Doornik omvat, dewijl het concurrentieverbod contractueel werd uitgebreid tot het ganse land en dit gedeelte van het buitenland waar de verweerders hun activiteit zouden uitoefenen,

terwijl, zo dergelijke bepaling inderdaad te vinden is in de contracten van de verweerders en zij overeenstemt met de laatste woorden van gezegd artikel 18, lid 2, zij geenszins een ongeoorloofde bepaling is die de nietigheid van het concurrentieverbod medebrengt, maar ontgensprekelijk betekent dat dit verbod alleen uitwerking heeft voor het gebied waarbinnen de handelsvertegenwoordiger in werkelijkheid zijn activiteit zal uitgeoefend hebben, zodat het gebied waarbinnen de concurrentie verboden wordt wel beperkt is zoals door de wet is bepaald (schending van voormeld artikel 18, lid 2) en de sententie overigens niet kon beslissen zoals zij heeft gedaan zonder de bewijskracht van het concurrentiebeding te miskennen waarbij het verbod beperkt werd tot het gebied waarbinnen de verweerders hun activiteit van handelsvertegenwoordiger hadden uitgeoefend (schending van de artikelen 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek) :

Overwegende dat luidens artikel 18, lid 2, van de wet van 30 juli 1963 de geldigheid van elk concurrentiebeding, in de overeenkomsten waarin de jaarlijkse bezoldiging 120.000 frank te boven gaat, afhankelijk is van de drievoudige voorwaarde « dat het betrekking heeft op soortgelijke activiteiten, niet verder reikt dan twaalf maanden en beperkt is tot het gebied waarbinnen de handelsvertegenwoordiger zijn activiteit uitoefent » ;

Overwegende dat de sententie vaststelt dat ieder van de verweerders zich, luidens artikel 17 van hun overeenkomst

met eiseres, verbonden heeft «... binnen de twaalf maanden te rekenen vanaf het einde van deze verbintenis niet in dienst te treden van een concurrerende firma en niet voor eigen rekening...», een zaak te ondernemen welke deze van de werkgever concurrentie aandoet, met beperking van het verbod tot het nationaal grondgebied en tot de vreemde waar de vertegenwoordiger zijn bedrijvigheid uitoefende op het ogenblik van zijn vertrek »;

Dat artikel 17 van de overeenkomst aldus de inhoud van artikel 18 van de wet van 30 juli 1963 overneemt;

Overwegende dat de rechter niet kon beslissen dat artikel 17 van de overeenkomst in strijd is met artikel 18 van de wet van 30 juli 1963, zonder enig aan de overeenkomst extrinsiek element te releveren waaruit zou blijken dat partijen aan het concurrentiebeding een betekenis hebben gegeven die tegen gezegd artikel 18 indruist;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen,

Vernietigt de bestreden sententie;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde sententie;

Houdt de kosten aan; zegt dat hierover door de feiten-rechter zal worden beslist;

Verwijst de zaak naar de Werkrechtersraad van beroep te Gent, kamer voor bedienden.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 30 juni 1969.

Voorzitter: M. E. Verougstraete.

Raadsheren: M.M. De Witte en Van Bever.

Advocaten: Mrs. Declodt, Moeykens en D'Hooghe.

Europese Economische Gemeenschap. — Contract dat slechts betrekking heeft op de verkoop binnen één lidstaat. — Geen verplichting tot aanmelding.

Een contract dat slechts betrekking heeft op verkoop in België, d.w.z. binnen één lid-staat, en niet op verhandelingen tussen lid-staten valt niet onder toepassing van art. 85, lid 1 van het E.E.G.-verdrag, daar het er niet toe leidt de handel tussen de lid-staten ongunstig te beïnvloeden, en er niet toe strekt of niet tot gevolg heeft dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst. Een zodanig contract diende niet te worden aangemeld.

Misschien zou de vraag kunnen gesteld worden of een verbod van verkoop buiten België de vrije handel tussen lid-staten niet ongunstig zou beïnvloeden, maar ten deze houdt het contract een dergelijk verbod niet in.

Himpe t./ Van Hollebeke-Claeys

Gezien de stukken, o.m. de uitgifte van het vonnis dd 20.6.1967 van de rechtbank van koophandel te Brugge, waartegen tijdig en regelmatig hoger beroep werd ingesteld;

Overwegende dat geïntimeerde in haar eerste beroepsbesluiten concludeert tot de hervorming van het vonnis a quo in verband o.m. met haar tegeneis tot schadevergoeding wegens verkoop in Nederland maar dat ze in haar laatste besluiten aan dit incidenteel beroep verzaak en concludeert tot de algehele bevestiging;

A. Toepasselijkheid art. 85 van het E.E.G.-Verdrag

Overwegende dat appellant in zijn eerste beroepsbesluiten de schorsing vroeg van het geding wijl hij een klacht had ingediend bij de Commissie der Europese Economische Gemeenschap, doch dat hij in zijn tweede besluiten ter kennis bracht dat hij deze klacht had ingetrokken en er derhalve geen reden meer was tot schorsing;

Overwegende dat appellant echter blijft voorhouden dat het contract dd. 25.11.1964 volstrekt nietig is bij toepassing van art. 85 van het Verdrag van Rome;

Overwegende dat dit contract echter niet onder toepassing valt van art. 85, lid I van het E.E.G.-verdrag, daar het er niet toe leidt «de handel tussen de lidstaten ongunstig te beïnvloeden», en er niet toe strekt of tot gevolg heeft «dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst» (zie Handleiding bij de artikelen 85 en 86 van het E.E.G.-verdrag, uitgegeven door de Voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschappen, p. 3); dat dit contract dan ook niet diende te worden aangemeld (ibid. p. 101); Tijdschrift voor Privaatrecht, Overzicht Europees recht, p. 703);

dat het contract immers slechts betrekking heeft op de verkoop in België d.w.z. binnen één lid-staat en niet op verhandelingen tussen lid-staten;

dat misschien de vraag zou kunnen gesteld worden of een uitdrukkelijk, zoniet een impliciet *verbod tot verkoop buiten België* niet een ongunstige weerslag zou hebben op de vrije handel tussen lid-staten maar dat het vonnis a quo terecht heeft gezegd dat het contract dergelijk verbod niet inhoudt en die kwestie zich dus niet stelt; dat deze beslissing overeenstemt met de besluiten van appellant en door geïntimeerde in beroep niet wordt aangevochten;

dat de door appellant aangehaalde voorbeelden niet pertinent zijn daar de contracten Gründig-Consten én Advanced Products Servitec niet toelaatbaar werden geacht juist omdat en in de mate de vrije handel en concurrentie tussen lid-staten erdoor werden in het gedrang gebracht;

dat de generieke vrijstellingsverordening vastgelegd in het Reglement 67/67 van 22.3.1967 dan ook voorziet dat dergelijke contracten geen vrijstelling nodig hebben omdat ze niet vallen onder art. 85, I, waar het in 1, 3 bepaalt: «De overeenkomsten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen waaraan slechts ondernemingen uit één lidstaat deelnemen en die de wederverkoop van producten binnen deze lidstaat betreffen, vallen niet onder de verordening (van vrijstelling), omdat zij slechts bij uitzondering de handel tussen lidstaten ongunstig beïnvloeden»; (met in noot aangehaalde rechtsleer);

Overwegende dat bovenstaande beschouwingen zo nodig eveneens zouden gelden voor het contract tussen geïntimeerde en Machineexport, waarbij het bovendien niet gaat om twee contractanten binnen de E.E.G.;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15.6.1935;

Verklaart het beroep ontvankelijk, doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen. Veroordeelt appellant tot de kosten van de instantie.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE TE DENDERMONDE.

1e Kamer. — 10 oktober 1968.

Voorzitter : M. Rollier.

Rechters : MM. Zenner en Matthijs.

Openbaar ministerie : M. De Saeger.

Huwelijk. — Delegatie op grond van art. 218 B.W. — Echtscheiding. — Vaststelling dat de delegatie geen uitwerking meer zal hebben. — Bevoegdheid van de rechtbank.

In 1960 werd door de vrederechter een machtiging op grond van art. 218 B.W. verleend. In 1967 werd de echtscheiding toegestaan. De man vraagt thans dat gezegd worde dat het vonnis van de vrederechter geen uitwerking meer zal hebben.

De delegatie, en de speciale bevoegdheid dienaangaande door de artikelen 218 en 219 B.W. aan de vrederechter toegekend, veronderstellen het bestaan van de huwelijksband tussen partijen en het bestaan van een gezin. Waar de huwelijksband door de overschrijving van het echtscheidingsvonnis in de registers van de burgerlijke stand verbroken is en er dus geen gezin meer bestaat, zijn de bepalingen van de artikelen 218 en 219 niet meer toepasselijk, zodat de rechtbank die de echtscheiding heeft toegestaan, bevoegd is om vast te stellen dat de delegatie geen uitwerking meer kan hebben.

Van Havere t./ Duerinck.

Gezien de stukken waaronder :

- 1) het vonnis op tegenspraak verleend door de heer Vrederechter van het kanton St.-Niklaas, op 25 juli 1960 ;
- 2) het vonnis bij verstek bij nalatigheid om te verschijnen, door deze rechtbank verleend op 26 januari 1967; beiden in regelmatige vorm voorgebracht ;

Overwegende dat aanlegger vertoont dat hij op 21 augustus 1948 in het huwelijk is getreden met verweerster, en dat dit huwelijk ontbonden werd ingevolge overschrijving in de registers van de burgerlijke stand van de stad St.-Niklaas-Waas, van het vonnis dezer Rechtbank dd. 26 januari 1967, waarbij te zijnen nadele, en wegens medeplichtigheid aan overspel, de echtscheiding tussen beide partijen werd toegelaten ;

Overwegende dat aanlegger aanvoert dat voorafgaandelijk, en nl. bij vonnis tegensprakelijk verleend door de heer Vrederechter van het kanton St.-Niklaas op 25 juli 1960, verweerster gemachtigd werd om, buiten tussenkomst van haar echtgenoot, 1/4 van diens loon in ontvangst te nemen bij zijn werkgever, zulks op grond van art. 218 B.W. ; dat aanlegger bij de tegenwoordige dagvaarding de rechtbank verzoekt te zeggen voor recht dat dit vonnis geen uitwerking meer zal hebben ;

Overwegende dat verweerster de vordering betwist en aanvoert dat deze rechtbank, op grond van art. 55 B.W., onbevoegd is om over de vordering uitspraak te doen ; dat zij, subsidiair, en bij tegeneis, op grond van art. 301 B.W. vordert dat haar een onderhoudsvergoeding van 3.000 fr. per maand zou worden toegekend ;

Overwegende dat art. 55 W.B.R. betrekking heeft tot vorderingen in toekenning, vermeerdering, vermindering of afschaffing van onderhoudspensioenen ; dat het terzake niet gaat over de afschaffing van toegekend onderhoudsgeld, doch over de afschaffing van een machtiging welke krachtens art. 218 B.W., aan verweerster destijds werd

verleend om, wegens aanleggers verzuim, te voldoen aan zijn onderhoudsplichten bepaald in art. 212 B.W., buiten diens tussenkomst een aandeel van zijn loon in ontvangst te mogen nemen ;

Overwegende dat dergelijke machtiging haar grondslag vindt in de wederzijdse rechten en verplichtingen der echtgenoten tijdens het huwelijk, zoals die door art. 212 B.W. bepaald zijn en krachtens welke elkeen der echtelieden verplicht is volgens zijn vermogen en staat te voorzien in het onderhoud van het gezin ; dat deze machtiging niets meer is dan een gerechtelijk mandaat dat aan de benadeelde echtgenoot wordt verleend en dat te diens voordele geen enkele persoonlijke schuldvordering doet ontstaan (Cass. 6/6/1946, Pas. 1946-1-236) ; dat de delegatie door de Vrederechter, op grond van art. 218 B.W. toegestaan, derhalve geen toekenning van onderhoudsgeld daarstelt (Dekkers, Handboek, deel I nr. 247), doch een eenvoudig mandaat verleent dat toegekend wordt met de last, voor de benadeelde echtgenoot, de aldus ontvangen sommen te besteden aan het onderhoud van het gezin (Huy, 30/6/1938, Pas. 1940 III. 23 ; Studie Renard in R.C.J.B. 1950 bl. 150) ; dat derhalve art. 55 W.B.R. op huidig geschil niet toepasselijk is ;

Overwegende dat de delegatie, en de speciale bevoegdheid dienaangaande door de art. 218 en 219 B.W. aan de Vrederechter toegekend, dus het bestaan van de huwelijksband tussen partijen en dat van een gezin veronderstelt (De Page deel 1 nr. 706 ter) ; dat, waar de huwelijksband tussen partijen door de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand van het echtscheidingsvonnis dezer Rechtbank dd. 26 januari 1967 werd verbroken en waar dus geen gezin meer bestaat, de bepalingen van art. 218 en 219 B.W. ook niet meer toepasselijk zijn, zodat deze Rechtbank, welke de echtscheiding tussen partijen heeft toegelaten, bevoegd is om vast te stellen dat, wegens de tussengekomen echtscheiding van partijen, de door de Vrederechter van het kanton St.-Niklaas-Waas, op 25 juli 1960 toegestane delegatie geen uitwerking meer kan hebben ;

Tegeneis :

Overwegende dat terzake de ingestelde tegeneis ertoe strekt aan verweerster een onderhoudsgeld te zien toekennen op grond van art. 301 B.W. ;

Overwegende dat alvorens over deze vraag uitspraak te doen, verweerster de Rechtbank dient in te lichten aangaande inkomsten van partijen en alle andere door haar ingeroepen elementen ;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle strijdige besluiten verwerpende,

Verklaart de hoofdvordering alsmede de tegenvordering ontvankelijk ;

Zegt de hoofdvordering gegrond ;

Zegt dat het recht van verweerster op delegatie dat haar werd toegekend bij vonnis van de heer Vrederechter van het kanton St.-Niklaas-Waas op 25 juli 1960, ingevolge de echtscheiding van partijen niet meer uitvoerbaar is en dat voormeld vonnis geen uitwerking meer kan hebben ;

En alvorens recht te doen over de tegeneis :

Beveelt aan verweerster de Rechtbank in te lichten aangaande de inkomsten van partijen en alle andere door haar ingeroepen elementen ;

Kosten in opschorting ;

Verklaart onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, ondanks elk rechtsmiddel en zonder borg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

1e Kamer. — 7 januari 1969.

Voorzitter: M. Kranzen.
 Rechters: M.M. Périlleux en Schroé.
 Advocaten: Mrs. Tudts en Knops.

Huwelijksvermogensstelsels. — Gemeenschap. — Aanvaarding door de vrouw. — Na echtscheiding. — Stilzwijgend. — Interpretatie.

De aanvaarding van de gemeenschap door de uit de echt gescheiden vrouw binnen de door art. 1463 B.W. bepaalde termijn kan stilzwijgend zijn, maar kan niet voortspuiten uit inactiviteit; het is nodig dat binnen de termijn daden verricht zijn waaruit de aanvaarding kan afgeleid worden.

Als zodanig kan niet beschouwd worden de bewaring van de meubelen op de plaats waar ze zich bevonden. Vroegere daden komen in aanmerking om de binnen de termijn verrichte daden te interpreteren, maar schikkingen getroffen ten gunste van de kinderen in een ontwerp van overeenkomst met het oog op een echtscheiding bij onderlinge toestemming, die niet doorging, zijn niet dienend om de bewaring van de meubelen te interpreteren.

Monnekens t./ Materne.

Overwegende dat partijen uit de echt zijn gescheiden ingevolge vonnis van deze rechtbank, dd. 25 november 1966, overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente Montenaken, de 13 februari 1967; dat het feit dat verweerster werd toegelaten om morele redenen de gegrondheid van haar tegeneis te bewijzen, niets afdoet aan het feit dat er echtscheiding is;

Overwegende dat er moeilijkheden zijn ontstaan bij de vereffening en de verdeling van de gemeenschap;

Overwegende dat eiser voorhoudt dat verweerster deze gemeenschap niet heeft aanvaard binnen de termijn van 3 maanden en 40 dagen, voorzien bij art. 1463 B.W.B.;

dat bij gebrek aan enige daad van aanvaarding zij geacht is de gemeenschap niet te hebben aanvaard;

Overwegende dat verweerster moet toegeven dat zij gedurende bedoelde termijn de gemeenschap niet uitdrukkelijk heeft aanvaard; dat zij echter voorhoudt dat zij dit wel stilzwijgend deed;

Overwegende dat die stilzwijgende aanvaarding niet kan voortspuiten uit inactiviteit; dat het nodig is dat er daden gesteld werden, waaruit de aanvaarding kan worden afgeleid; dat deze daden ook moeten gesteld zijn gedurende voormelde termijn;

Overwegende dat het bewijs van het bestaan van zulke daden niet geleverd is; dat de enige daad die in aanmerking zou kunnen komen is deze waarbij verweerster over een gedeelte van de meubelen zou hebben beschikt;

Dat echter betreffende die meubelen geen daad van beschikking bewezen is; dat verweerster eenvoudig die meubelen bewaard heeft waar ze zich bevonden;

Overwegende dat wel in aanmerking kunnen genomen worden vroeger gestelde daden, die van aard zouden zijn de bedoeling van de gedurende de termijn van 3 maanden en 40 dagen gestelde daden te interpreteren;

Overwegende dat schikkingen getroffen ten gunste van de kinderen in een ontwerp van overeenkomst met het oog op een echtscheiding met onderlinge toestemming, die echter niet doorging, niet dienend zijn de later gestelde daden te interpreteren, namelijk de bewaring van de meubelen; dat immers de toestand zich dan gans anders voordoeft en dat niet uit het oog mag worden verloren dat bij echtscheiding met onderlinge toestemming er noodzakelijk

schikkingen moeten worden getroffen in het belang van de kinderen, hetgeen niet meer het geval is bij echtscheiding voor bepaalde reden; dat bijgevolg de stelling van eiser de juiste is;

Gelet op de voorschriften van de art. 2-30 tot 37 der wet van 15 juni 1935, welke werden nageleefd;

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak;

Verklaart voor recht dat de gemeenschap hebbende bestaan tussen partijen integraal toekomt aan eiser Monnekens;

Verwijst partijen naar de aangestelde notaris om procesverbaal in deze zin te zien opstellen;

Veroordeelt verweerster in de kosten van de betwisting.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 14 juli 1969.

Voorzitter: M. Janssens.

Referendaris: M. Hansen.

Advocaten: Mrs. De Roeck, Ooms en Rombaut.

Gerechtelijk wetboek. — Verschijning van de partijen. — Vennootschap. — Verschijning door haar organen. — Met een opdracht van dagelijks beheer belaste aangestelde. — Geen orgaan.

Een vennootschap kan voor de rechtbank enkel zonder advocaat verschijnen indien zij kan geacht worden in persoon te verschijnen. Zij verschijnt in persoon door haar organen.

Uit het feit dat de afgevaardigde beheerder van een naamloze vennootschap die ingevolge een delegatie van de raad van beheer met het dagelijkse beheer belast wordt, een orgaan van de vennootschap is, volgt niet dat iedere met het dagelijkse beheer belaste persoon als orgaan dient te worden beschouwd.

Zo al ten deze met inachtneming van de bijzondere activiteit van eiseres kan aanvaard worden dat het optreden en verschijnen in rechte deel uitmaakt van het dagelijkse beheer, dan is haar aangestelde die met een deel van het dagelijkse beheer belast is, toch nog geen orgaan van de vennootschap. Hij kan ook niet als een statutair orgaan beschouwd worden.

N.V. Les Assurances du Crédit t./ Straus
en

Orde der Advocaten in het gerechtelijk arrondissement
Antwerpen t./ N.V. Les Assurances du Crédit.

Gezien de geregistreerde inleidende dagvaarding van 19 december 1968, ten verzoeken van de N.V. Les Assurances du Crédit aan de partijen Straus Hendrik en De Neef Jacqueline, betekend;

Overwegende dat eiseres in rechte optreedt door tussenkomst van de Heer Yves Chevaillier, drager van stukken ter verantwoording van zijn opdracht;

Gezien het verzoekschrift in tussenkomst van de Orde der Advocaten van het gerechtelijk arrondissement te Antwerpen, waaraan rechtspersoonlijkheid toegekend werd op grond van art. 431 van het G.W. in voege gesteld bij K.B. van 3 augustus 1968;

Overwegende dat de eis, in hoofddorde gesteld, verband houdt met een betwisting aangaande een handelseffect;

Overwegende dat de tussenkomst van de Orde geschiedt

overeenkomstig art. 813 van het G.W. en er toe strekt te zeggen voor recht dat dhr. Chevaillier niet gerechtigd is voor eiseres in rechte te verschijnen;

Overwegende dat verwerende partijen zich bij de middelen ontwikkeld door tussenkomende partij aansluiten;

Overwegende dat het verzoekschrift het belang omschrijft dat de Orde heeft in de behandeling van de betwisting en wijst op de noodzaak de beroepsbelangen van de balie te verdedigen die door eiseres in het gedrang gebracht worden;

Overwegende dat het voorkomt dat het belang dat de Orde doet gelden dient beoordeeld in de zin van de vrijwillige tussenkomst in strafzaken, waarover het Hof van Cassatie zich als volgt uitgedrukt heeft: « l'intervention volontaire est admise pour permettre à celui qui en use de défendre un droit qui lui est propre quelle qu'on soit la nature... » (Cass. 16 april 1934, Pas. I, 240);

Overwegende dat het ingeroepen belang genoegzaam verantwoord voorkomt en de eis op tussenkomst derhalve ontvankelijk dient verklaard;

* * *

Overwegende dat de Heer Yves Chevaillier, doctor in de rechten, juridisch adviseur, voorwendt eiseres rechtsgeldig voor de rechtbank te vertegenwoordigen, ingevolge de machten die hem toegekend werden door een beslissing van de beheerraad van de vennootschap, dd. 26 maart 1968, op haar beurt gerechtigd tot handelen bij toepassing van de art. 18, 22 en 23 van de statuten;

Overwegende dat art. 22 van de statuten onder meer bepaalt dat de beheerraad het recht heeft één of meerdere gevolmachtigden af te vaardigen, in of buiten de beheerraad gekozen, die zullen gemachtigd zijn voor iedere rechtsmacht op te treden;

Overwegende dat uit de akte, verleden door notaris Wattillon te Namen blijkt dat dhr. Chevaillier uitdrukkelijk met deze macht, en met een groot aantal andere, bekleed werd; (Belgisch Staatsblad 10 april 1968, nr 661-7)

Overwegende dat, onafgezien van iedere beoordeling, uit de voorgebrachte bescheiden dient besloten te worden dat indien Chevaillier voor eiseres verschijnt dit gescheidt in volledige wilsovereenstemming met de vennootschap zelf;

Overwegende dat de middelen voorgebracht door Chevaillier dan ook deze zijn van eiseres zelf, in weerwil van het standpunt dat tussenkomende partijen desaan gaande schijnt in te nemen;

Overwegende dat tussenkomende en verwerende partijen aanvoeren dat de aan Chevaillier toegekende machten niet meer volstaan in het licht van de nieuwe wettelijke beschikkingen vervat in het G.W.;

Overwegende dat zij zich inderdaad beroepen op art. 728 van het G.W. om voor te houden dat partijen hetzij in persoon, hetzij bij advocaat dienen te verschijnen, voorwaarde die door het optreden van Chevaillier niet zou voldaan zijn;

Overwegende dat eiseres hiertegen inbrengt dat eiseres dient geacht in persoon te verschijnen door tussenkomst van Chevaillier, terwijl zij voorhoudt dat de interpretatie die de wederpartijen geven aan de bepaling van het G.W. te eng is, vermits uit art. 34 van hetzelfde wetboek blijken zou dat rechtspersonen gemachtigd worden aangestelden aan te duiden om de vennootschap in rechte te vertegenwoordigen, voorwaarde waaraan Chevaillier meer dan voldoet;

Overwegende dat, alhoewel de rechtbank niet gebonden is door de titels en indeling in hoofdstukken van het wetboek, vermits de hoofdingen geen deel uitmaken van de wet, laat nochtans de indeling van het G.W. toe de bedoelingen van de wetgever uit te maken;

Overwegende dat dan over deze bedoelingen geen twijfel kan bestaan, vermits art. 728, in het bijzonder, opgenomen

is in het hoofdstuk « verschijning van partijen na dagvaarding », terwijl art. 34 de betekening aanbelangt;

Overwegende dat, in strijd met de zienswijze van eiseres, tevens dient vastgesteld dat de wetgever een uitdrukkelijk onderscheid maakt tussen het optreden in rechte (agir en justice) vermeld in artikel 703 en het verschijnen ter zitting opgenomen in art. 728 van het G.W. (cfr. Ronse en Storme, Proceshandelingen van en tegen vennootschappen volgens het nieuw gerechtelijk wetboek — R.W. 15 juni 1969, col. 1880, nr. 11, 3e al.)

Overwegende dat de rechtbank derhalve enkel ter zake kan vaststellen dat alleen artikel 728 toepassing dient te vinden en deze wetsbepaling het principe duidelijk stelt: eiseres kan enkel verschijnen, zonder advocaat, indien zij kan geacht worden in persoon te verschijnen;

Overwegende dat eiseres volhardt in haar zienswijze en voorhoudt aan die voorwaarde te voldoen, zienswijze die door de wederpartijen bekampt wordt;

Overwegende dat de 1e raadsman van tussenkomende partij, na een breedvoerige uiteenzetting, tot de bevestiging komt dat een rechtspersoon alleen kan geacht worden niet door een lasthebber te verschijnen, dan wanneer al de vennoten handelen en verschijnen, althans de meerderheid onder hen, in algemene vergadering, en dienvolgens de vennootschap alleen in persoon verschijnt door haar algemene vergadering;

Overwegende dat deze zienswijze niet kan worden bijgetreden;

Overwegende dat dit standpunt zich alleen zou kunnen rechtvaardigen, wanneer de algemene vergadering alleen de vennootschap was of enkel zij zich met de vennootschap vereenzelvigde;

Overwegende dat een vennootschap echter nog veel meer is dan een algemene vergadering en deze algemene vergadering dan ook niet meer is dan een orgaan, zelfs wanneer dit orgaan de meest uitgebreide bevoegdheid toegekend wordt krachtens de wet;

Overwegende dat de 2e raadsman van tussenkomende partij vooropzet dat een rechtspersoon niet in persoon verschijnen kan, vermits de organen van de vennootschap zich nooit ten volle met de rechtspersoon vereenzelvigen;

Overwegende dat hij zich hierbij beroept op de rechtspraak van het Hof van Cassatie, om voor te houden dat de vereenzelviging van de organen zich enkel voordoet ten overstaan van derden en niet ten overstaan van de vennootschap zelf;

Overwegende dat deze zienswijze al even moeilijk kan bijgetreden worden, vermits de door de wet in het leven geroepen rechtspersonen ficties zijn die zonder deze fictie geen bestaan hebben, doch de wet hun dezelfde rechtsbekwaamheid toekent als aan fysieke personen;

Overwegende dat rechtsleer en rechtspraak aanvaarden dat deze rechtsbekwaamheid zich manifesteert langs de organen om van de rechtspersoon en de rechtspersonen dienen geacht zelf te handelen wanneer zij handelen door haar organen, omdat deze organen zich met de rechtspersoon vereenzelvigen;

Overwegende dat derhalve eiseres in persoon verschijnt, wanneer zij verschijnt door tussenkomst van haar organen;

Overwegende dat dienvolgens dient uitgemaakt of Chevaillier, uit hoofde van de machten die hem toegekend werden, orgaan is van de vennootschap;

Overwegende dat de wettelijke organen deze zijn die hun ontstaan vinden in de wet, zoals de algemene vergadering, de raad van beheer, de algemene raad, de afgevaardigde beheerder, de commissarissen;

Overwegende dat, wat de afgevaardigde beheerder betreft, hij bij uitstek de persoon is, die, overeenkomstig art. 63 van de wet op de handelsvennootschappen, ingevolge een delegatie van de raad van beheer, gelast wordt met het dagelijks beheer van de vennootschap;

Overwegende dat onbetwistbaar, de afgevaardigde be-

heerder orgaan is, doch eiseres hieruit voorbarig besluit dat ieder persoon gelast met het dagelijks beheer als orgaan dient aanzien te worden ;

Overwegende dat, immers, art. 63 voornoemd, de raad van beheer geen enkele verplichting oplegt zijn machten voor zover zij het dagelijks beheer aanbelangen, aan één der beheerders of aan anderen toe te verrouwen ;

Overwegende dat niets belet dat de raad van beheer er anders zou over beslissen en het dagelijks beheer zou overlaten aan aangestelden ;

Overwegende dat daaruit nochtans niet volgt dat die aangestelden orgaan worden van de vennootschap ;

Overwegende, anderzijds, dat art. 63 niet vereist dat de persoon belast met het dagelijks beheer de titel zou dragen van afgevaardigd beheerder om orgaan te zijn, maar alleszins geen aangestelden bedoeld werden, vermits alinea 2 van vermelde wetsbepaling voorziet dat de verantwoordelijkheid van deze agenten bepaald wordt overeenkomstig de regelen van de lastgeving en dus niet van deze van het contract van dienstverhuring ;

Overwegende dat het orgaan vreemd is aan iedere band van ondergeschiktheid en zich als dusdanig onderscheidt van de volmachtdragers en gevolmachtigden, die aangestelden zijn van de vennootschap ;

Overwegende dat, uit het onderzoek van de door eiseres voorgebrachte akten, blijkt dat Chevaillier voorkomt als een aangestelde, met een bijzondere opdracht ;

Overwegende dat eiseres deze omstandigheid noch ontkennt, noch bevestigt ;

Overwegende, nochtans, dat Chevaillier vermeld wordt als juridisch adviseur en hij dus gebonden blijkt tot de vennootschap door een contract van verhuring van diensten ;

Overwegende dat het niet voorkomt als zou eiseres de bedoeling gehad hebben enige wijziging te brengen aan deze rechtsverhouding die steeds schijnt bestaan te hebben tussen haar en Chevaillier ;

Overwegende vervolgens dat de machten die eiseres hem toekeende geheel andere zijn dan deze die zij verleende aan de h. Bastin, haar enige afgevaardigde beheerder ;

Overwegende dat eiseres dus zelf een onderscheid maakt heeft en wenst te maken tussen haar orgaan, de afgevaardigde beheerder, en haar aangestelde, Chevaillier ;

Overwegende dat men zich dan ook afvraagt hoe eiseres kan volhouden dat hij op gelijke voet dient gesteld met haar afgevaardigde beheerder ;

Overwegende dat, rekening houdend met de bijzondere activiteit van eiseres, er kan aanvaard worden dat het optreden en verschijnen in rechte deel uitmaakt van het dagelijks beheer ;

Overwegende, echter, dat reeds aangestipt werd dat eiseres ten onrechte meent dat de persoon gelast met het dagelijks beheer noodzakelijk orgaan is van de vennootschap ;

Overwegende dat bovendien blijken moet dat, wat eiseres dagelijks beheer noemt versnipperd werd over niet minder dan 24 personen, waarbij Chevaillier, samen met zeven anderen, bepaalde machten toegekend werden, anderen geheel andere machten en weer andere een gedeelte van de machten van de eerste groep en een gedeelte van de machten van de tweede groep ;

Overwegende dat de vraag zich stelt of dragers van dergelijke versnipperde machten nog beantwoorden aan het begrip orgaan, orgaan dat de vereenzelviging uitmaakt met de rechtspersoon ;

Overwegende dat eiseres alleszins te vergeefs antwoordt dat zij Chevaillier, zowel als al de andere vertegenwoordigers, de hoedanigheid van « bijzonder orgaan » toevoegde ;

Overwegende, immers, dat het orgaan niet bepaald wordt door de benaming, doch zowel door de inhoud van de machten die toegekend worden, als door de aard van

het contract dat de drager van de machten bindt tot de vennootschap ;

Overwegende dat eiseres vruchteloos zou inroepen dat de afgevaardigde beheerders van veelvuldige vennootschappen ter zelfder tijd aangestelden zijn en mandatarissen ;

Overwegende dat, echter, deze toestand volkomen abnormaal is en de wettelijkheid ervan ernstig kan betwijfeld worden (cfr. Van Ryn en Van Ommeslaghe - Rev. crit. de jurisprudence belge, 1962, nr. 36, blz. 395 en volg.) ;

Overwegende dat het voorkomt dat eiseres, voor haar commoditeit, Chevaillier machten verleend heeft, voor de vorm, zonder dat zij uit de toekenning de konsekwenties gehaald heeft die zich opdrongen, wat niet in overeenstemming is met de letter en de geest van de wetten op de handelsvennootschappen ;

Overwegende dat, om dezelfde redenen, Chevaillier niet als statutair orgaan van de vennootschap kan aanzien worden ;

Overwegende weliswaar dat de rechtbank niet de rechtsgeldigheid van deze organen wil betwisten en hen zelfs niet het recht ontzeggen voor rechtspersonen « in persoon » voor de rechtbank te verschijnen ;

Overwegende dat nochtans deze statutaire organen dan ook werkelijke organen dienen te zijn en geen organen zonder inhoud, zoals aangestelden met een bijzondere opdracht ;

Om deze redenen,

Maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 ;

Voegt de zaken ingeschreven onder nummers 3902 en 1088 van de algemene rol samen als zijnde verknocht ;

Rechtdoende op tegenspraak, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, als niet ter zake dienend en ongegrond ;

Verleent akte aan de Orde der Advocaten van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen van haar tussenkomst in huidig geding, ingeleid op 19 december 1968 ten verzoeken van de N.V. Les Assurances du Crédit, eiseres, ten overstaan van verwerende partijen Straus Hendrik, en De Neef Jacqueline ;

Verklaart de eis, in hoofddorde gesteld, zowel als deze op tussenkomst, gesteld bij verzoekschrift van 14 februari 1969, ontvankelijk ;

Verklaart de eis in tussenkomst bovendien gegrond ;

Zegt voor recht dat eiseres niet kan geacht worden in persoon te verschijnen door tussenkomst van de heer Chevaillier, Yves, ondanks de machten waarmee zij hem bekleedt heeft ;

Verwijst dienvolgens de zaak in voortzetting naar de Algemene Rol, houdt de beslissing over de kosten aan en verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidstelling.

VREDEGERECHT TE LOKEREN

4 december 1968.

Rechter : M. Meert.

Advocaten : Mrs. Snoeck en Maréchal.

Huwelijk. — Art. 218 B.W. — Lasten van de huishouding. — Begrip.

De in art. 18 B.W. bedoelde lasten van de huishouding omvatten niet alleen het voedsel, de kleding, de huishuur, maar ook de lasten die betrekking hebben op de

echtelijke woning. De afbetalingen van een lening die is aangegaan om die woning te verkrijgen, de belastingen, evenals de gewone onderhoudskosten, zijn hierbij begrepen.

Dietens t./ Verdonck.

Overwegende dat partijen op 16 oktober 1965 gehuwd zijn, doch geen kinderen hebben; dat verweerster de echtelijke woning sinds enkele tijd verlaten heeft en ze, niettegenstaande Onze tussenkomst, weigert te vervoegeen onder voorwendsel dat aanlegger de feitelijke scheiding veroorzaakt heeft;

Overwegende dat de Voorzitter der rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde de vordering van verweerster, strekkende tot het bekomen van voorlopige maatregelen, waaronder de machtiging om afzonderlijk en buiten de echtelijke woonst te verblijven, afwees;

Overwegende dat partijen, blijkens akte dd. 24 augustus 1966, verleden voor notaris Thuysbaert te Lokeren, een hypothecaire lening aangingen met het oog op de betaling van het saldo van de aankoop prijs van een huis met afhangen en grond te Lokeren, Hillarestraat 110 — lening terugbetaalbaar in 15 annuïteiten van 14.898 fr., door middel van driemaandelijke frakties en met beding van dadelijke uitwinning;

Overwegende dat partijen, als vroeger, werkzaam zijn en een netto inkomen genieten van 8.000 fr. voor aanlegger en 7.000 fr. voor verweerster;

Overwegende dat waar zij destijds samen bijdroegen tot het betalen der lasten slaande op het eigendom der gemeenschap en o.m. tot het aflossen der bovenvermelde lening en het betalen der onroerende voorheffing, aanlegger hiervoor thans alleen instaat; dat verweerster weigert tussen te komen in deze betaling;

Overwegende dat de behoeften van het huishouden, als bepaald bij art. 218 B.W. niet alleen het voedsel, de kleding, de huishuur, doch ook de lasten slaande op de echtelijke woonst omvatten; dat de afkortingen van een lening aangegaan ter verkrijging van deze woning, de belastingen er op slaande, evenals de gewone onderhoudskosten, hierbij begrepen zijn;

Dat de vordering van aanlegger dienvolgens ontvanke-lijk voorkomt;

Overwegende dat, rekening gehouden met het inkomen van beide partijen en met de voormelde lasten (1.040 fr. per jaar) en afkortingen (3.725 fr. per trimester) het bil-lijk voorkomt de gevorderde machtiging te verlenen tot be- loep van 600 fr. per maand, vanaf 15 november 1968;

Overwegende dat de bedragen vóórdien door aanlegger alleen uitgegeven ter vereffening der solidaire schuld des-gevallend later dienen verrekend;

Om deze redenen,

Rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg,

Machtigen aanlegger om, bij uitsluiting van verweerster, zeshonderd frank per maand van haar inkomen, hetzij loon, premies, ziekte en invaliditeitsvergoeding, werklo-zenvergoeding, vakantiepremies en alle andere hoege-naamde vergoedingen, rechtstreeks bij de werkgever of het uitbetalend organisme in ontvangst te nemen, met ingang van 15 november 1968;

Ontzeggen aan aanlegger het meer gevorderde als onge- grond;

Compenseren de kosten.

VREDEGERECHT TE SINT-TRUIDEN

7 november 1967.

Rechter: M. Roelandts.

Advocaten: Mrs. Beelen en Vertessen.

Arbeidsongeval. — Begrip. — Val van de arbeider. — Bewijs.

De val van een arbeider is wel een plotse en abnormale gebeurtenis, maar is niet noodzakelijk aan een uitwen- dige kracht te wijten. De werking van een zodanige kracht kan echter blijken uit de ongunstige of gevaar- lijke omstandigheden waarin het slachtoffer zijn werk te verrichten had.

Dams t./ N.V. Assurantie van de Belgische Boerenbond.

Gelet op Ons tussenvonniss dd. 5 september 1967, een getuigenverhoor toelatend;

Overwegende dat de vordering van eiser er toe strekt gedaagde te horen veroordelen tot het betalen van de wet- telijke vergoedingen bepaald door de wetten op de ar- beidsongevallen, zulks ten gevolge van een arbeidsonge- val, waarvan eiser het slachtoffer geworden is op 28 no- vember 1966, te Velm op de werf;

Dat eiser beweert dat hij bij het afdalen van een brug uitgled en viel, waardoor hij gekwetst werd in de rug en het bekken;

Overwegende dat verweerster weigert genoemd ongeval te erkennen als arbeidsongeval; dat zij zich beroept op het principe dat de bewijslast op de aanlegger berust en dat geen enkel getuige is opgekomen die met eigen zin- tuigen het ongeval waargenomen heeft en dat ge- tuigen alleen verklaarden dat eiser tijdens de schafttijd ge- zegd heeft dat hij gevallen was...;

Overwegende dat verweerster bovendien aanvoert dat in de ongevalsangifte van 1 december 1966, t.t.z. de der- de dag na het ongeval, vermeld staat dat het ongeval ge- beurde op 28 november 1966 om 17 uur, dan wanneer de getuigen verklaarden dat aanlegger reeds tijdens de schaf- tijd klaagde van een val, hetgeen natuurlijk tegenstrijdig is; dat de aangifte aanhaalt dat het ongeval gebeurde «met opheffen van ijzer; kreeg hij (eiser) verschoot in de rug»; dat aldaar geen sprake is van een val, zoals in de dagvaarding vermeld;

Overwegende dat aanlegger beweert dat de patroon deze aangifte deed, zonder tussenkomst van aanlegger — slachtoffer in casu — die thuis verpleegd werd; dat de feiten zoals vermeld in deze aangifte door aanlegger ont- kend worden;

Overwegende dat uit het getuigenverhoor en de me- dische attesten voldoende gebleken is dat de gegevens voorkomende in de aangifte, niet met de werkelijkheid overeenkomen;

In rechte:

Overwegende dat het juist is dat de bewijslast op de eisende arbeider rust, met dien verstande dat een wettelijk vermoeden «juris tantum» bestaat, dat het tijdens de ar- beid overkomen ongeval gebeurd is door het feit van de uitoefening van de arbeid; dat het aan de arbeider opge- legde bewijs door alle rechtsmiddelen mag geleverd wor- den; dat, bovendien, door arbeidsongeval dient te wor- den verstaan elke plotselinge en abnormale gebeurtenis, die door de onverwachte werking van een uitwendige kracht wordt teweeggebracht, en die voor de arbeider in de loop en door de uitvoering van de arbeidsovereenkomst een letsel, een fysieke of intellectuele stoornis, een ziekte,

die een arbeidsongeschiktheid medebrengen, veroorzaakt heeft; (Cass. 23-12-1955, Pas. 1956 - I - 413);

Overwegende dat het bewijs van het ongeval door alle rechtsmiddelen mag worden aangebracht, ook door vermoedens; (Cas. 5-11-1932, Pas. 1932 I - 296); dat deze vermoedens echter dienen gewichtig bepaald en overeenstemmend te zijn; (art. 1353 B.W.);

Overwegende dat de val van een arbeider wel een plotse en abnormale gebeurtenis is, doch niet noodzakelijk aan een uitwendige kracht te wijten is; dat de werking van dergelijke kracht echter kan blijken uit de ongunstige of gevaarlijke omstandigheden waarin het slachtoffer zijn werk te verrichten had;

Dat de toepassing van art. 1, lid 6, van de arbeidsongevallenwet, — naar luid waarvan het ongeval voorgekomen in de loop van de uitvoering van het arbeidscontract vermoed wordt, zolang het tegendeel niet bewezen is, wegens die uitvoering te zijn voorgekomen —, onderstelt dat het om een « ongeval » gaat in de zin van art. 1, lid 1; (Cas. 24-12-1965, R.W. 1966-1967, Kol. 648);

Ten gronde :

Overwegende dat uit het getuigenverhoor van 26 september 1967 gebleken is dat het terrein glibberig was en dat eiser — het slachtoffer — om 14 uur na de schaftijd, zegde dat hij niet kon opstaan, daar hij gevallen was en pijn in de rug had; dat niemand echter het ongeval zien gebeuren heeft;

Overwegende dat er derhalve geen rechtstreekse getuigen van dit ongeval zijn geweest; dat aanlegger echter beweert gevallen te zijn en zulks aan zijn werkmakkers zegde bij de schafttijd;

Overwegende dat de verklaringen van het slachtoffer, bij afwezigheid van getuigen, als voldoende bewijs kunnen worden aanvaard zo, rekening houdend met alle omstandigheden deze verklaringen 'voldoende waarborg van waarachtigheid inhouden'; (cfr. de Biseau de Hauteville: « Les accidents du travail », p. 51, nr. 16 — Edit. 1960 —; en Odon de Leye: « De vergoedingen van arbeidsongevallen », p. 28, nr. 42);

Overwegende dat de omstandigheden waarin gewerkt werd, — n.m.l. glibberig terrein —, de val als aannemelijk doen voorkomen en dat de werking van de uitwendige kracht tevens blijkt uit genoemde gevaarlijke omstandigheid;

Overwegende dat Dr. Wanten, verklaart dat hij op 29 november 1966, d.w.z. één dag na het ongeval, bij eiser rugpijnen en spierspasme der rugspieren, vastgesteld heeft;

Overwegende dat, rekening houdend met al deze gegevens, er in casu, voldoende gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens voorhanden zijn om de verklaringen van het slachtoffer als waarachtig te aanvaarden en derhalve het ongeval van 28 november 1966 als arbeidsongeval te erkennen, dat dit o.m. gebeurde in de loop van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst;

.....

EUROPEES RECHT

Juridische Informatie nr. 13 van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Gemeenschappen.

Eén der bepalingen van het E.E.G. Verdrag die tot op heden in haar toepassing meerdere malen aanleiding is geweest tot betwisting is het in de art. 9 en 12 opgenomen verbod tot invoering van nieuwe in- en uitvoerrechten of heffingen van gelijke werking. Deze verdragsbepaling ligt ook aan de grondslag van het arrest dat het Hof van Justitie op 1 juli 1969 heeft uitgesproken in de gevoegde zaken 2 - 3/69: Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders te Antwerpen, tegen de N.V. Ch. Brachfeld & Sons en Chougol Diamand C°, beide te Antwerpen. De Vrederechter te Antwerpen (2e kanton) had op grond van art. 177 van het E.E.G. Verdrag (prejudiciële beroep) het Hof om uitlegging gevraagd van de artikelen 9, 12, 13, 18 en 95 van het E.E.G. Verdrag. Hierna volgt een samenvatting van het arrest alsmede enkele beschouwingen.

A/ Inhoud.

Bij de wet van 12 april 1960 werd het Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders opgericht. Dit Fonds is een openbare instelling welke tot taak heeft het financieren, het toekennen en het uitbetalen van bijkomende sociale voordelen aan de diamantarbeiders. Opdat dit Fonds zijn opdracht zou kunnen vervullen heeft de wet van 20 juli 1962 de importeurs van ruwe dimant verplicht bijdragen te betalen ten belope van 1/3 t.h. van de waarde van de ingevoerde ruwe dimant. Vrijstelling van deze bijdrage kan worden verleend wanneer de dimant een waarde van 300 fr. per karaat niet overschrijdt of wanneer de dimant uit Nederland wordt ingevoerd binnen de perken van het ruilakkoord tussen de Belgische en Nederlandse diamantnijverheid.

Krachtens deze bepaling werden in december 1963 een 200 tal importeurs aangemaand tot betalen van hun bijdragen. De importeurs hielden staande dat de wettelijke maatregel in strijd was met de bepalingen van het E.E.G. Verdrag.

De Vrederechter die kennis nam van de betwisting onderzocht samen met de betrokken partijen twee Standardgevallen (invoer van ruwe diamant en invoer van industriediamant) en stelde op 24 december 1968 zes vragen aan het Hof van Justitie. Door deze vragen om uitlegging, moet o.m. duidelijk worden gemaakt of de geëiste bijdrage verenigbaar is met de begrippe rechten, heffingen of belastingen die in de bedoelde artikelen voorkomen en aan verbodsbepalingen zijn onderworpen.

In de renvooibeschikking had de Vrederechter zich reeds uitgesproken voor de stelregel van de primauteit van het Gemeenschapsrecht ten aanzien van de nationale wet. Hij had er tevens op gewezen hoe door de bestreden wet de importeurs in België benadeeld worden tegenover hun concurrenten in de andere Lid-Staten terwijl de industrie voordeel wordt bezorgd.

B/ Arrest van 1 juli 1969.

I. De door de Vrederechter gestelde vragen beogen vooreerst klaarheid te bekomen omtrent het in de art. 9 en 12 voorkomende begrip, « heffing van gelijke werking als een doeanetarief », en de strekking van het in deze artikelen uitgesproken verbod. (x)

Ook in de vragen waarin verwezen wordt naar de art. 18, 37 en 95 wordt hetzelfde doel beoogd. Al deze vragen

kunnen alleen betrekking hebben op de invoer uit de overige Lid-Staten.

Rekening houdend met alle in het geding naar voor gebrachte argumenten heeft het Hof de volgende argumentatie ontwikkeld:

1. De tekst van de art. 9 en 12 en de voorrangplaats die deze bepalingen hebben gekregen in het Verdrag, wijzen op het essentiële belang van de verbodsbepalingen waarvan het verdrag elke leemte in de toepassing heeft willen voorkomen om te vermijden dat de uitvoering zou worden ontdoken door maatregelen van doeane-technische of fiskale aard. Art. 17 heeft inderdaad bedoelde verbodsbepalingen van toepassing verklaard op de doeanerechten van fiskale aard en art. 95 strekt er toe, door middel van het verbod op de ingevoerde waren hogere binnenlandse belastingen te heffen dan op de nationale produkten worden geheven, de inbreuken te vermijden die langs fiskale omweg op de verbodsbepalingen zouden kunnen worden gemaakt.

2. Waar in het Verdrag doeanerechten worden verboden wordt tussen goederen geen onderscheid gemaakt naar gelang zij al of niet met binnenlandse produkten concurreren. Het beginsel van de afschaffing der doeanerechten heeft dus een algemene strekking en werking. Hieruit volgt dat het verbodskarakter evenmin beïnvloed wordt door het doel waarmede de doeanerechten worden ingevoerd of door de bestemming hunner opbrengst. Het verbod vindt zijn rechtvaardiging in de belemmering welke geldelijke lasten wegens grensoverschrijding — al mogen zij gering zijn — voor het goederenverkeer opleveren.

3. De uitbreiding van het verbod tot de heffingen van gelijke werking dient als aanvulling en als zekerheid omtrent de doeltreffendheid van het opgelegde verbod. Om vast te stellen of een bepaalde heffing gelijke werking heeft als een doeanerecht dient deze werking onderzocht te worden uit het oogpunt van de doeleinden van het Verdrag en in het bijzonder in verband met het vrije goederenverkeer. Het Hof neemt aldus aan dat ongeacht benaming en structuur een eenzijdig opgelegde geldelijke last — ook al moge hij gering zijn — die wegens grensoverschrijding op nationale of buitenlandse goederen wordt gelegd en geen doeanerecht is in eigenlijke zin, een heffing van gelijke werking uitmaakt, zelfs wanneer deze last niet ten behoeve van de Staat wordt geheven, geen enkele diskriminerende of beschermende werking heeft en al konkurreert het belaste produkt niet met enige nationale produktie.

4. Gebonden aan het vrije goederenverkeer is het verbod van nieuwe doeanerechten of heffingen van gelijke werking een wezenlijke regel die geen uitzonderingen kent buiten deze die in bijzondere verdragsbepalingen voorkomen. Aldus blijkt uit de art. 95 en volgende dat onder het begrip heffing van gelijke werking niet begrepen zijn belastingen welke op dezelfde wijze op gelijksoortige of vergelijkbare nationale produkten binnen de Staat worden geheven, of, bij gebreke van zodanige produkten in het kader van een algemene binnenlandse belasting vallen of tot doel hebben om binnen de in het Verdrag getrokken grenzen zodanige binnenlandse belastingen te compenseren.

Verder is het niet uitgesloten dat in sommige gevallen voor een bepaalde en werkelijk verleende dienst een evenredige tegenprestatie mag worden verlangd. Zulks zal zich slechts voordoen in bijzondere gevallen, welke nooit tot ontduiking van de voorschriften van art. 9 en 12 kunnen leiden.

5. De bedoelde verbodsbepalingen maken duidelijk omschreven verplichtingen uit welke zonder enige verdere maatregel van kantonautaire of nationale gezagsorganen kunnen worden uitgevoerd. Zij doen dan ook rechtstreeks rechten ontstaan ten behoeve van de justitiabelen.

6. Waar dit Verdrag het bedoelde verbod oplegt wordt geen enkel onderscheid gemaakt tussen de onderdanen der verschillende Lid-Staten. De nationaliteit van hen die aan het economisch verkeer deelnemen en het nadeel der maatregelen ondervinden speelt geen rol. Het ware dus onjuist een onderscheid te maken naar gelang alle onderdanen van de Gemeenschap of bepaalde Lid-Staten en hun onderdanen, of alleen de onderdanen van de Lid-Staat die de maatregelen nam worden benadeeld.

Het antwoord van het Hof op de bedoelde vragen luidt derhalve als volgt:

Onder een heffing van gelijke werking als bedoeld in de art. 9 en 12 van het E.E.G. Verdrag is te verstaan iedere geldelijke last welke — zonder een douanerecht in eigenlijke zin te zijn — wegens grensoverschrijding op binnen de Gemeenschap cirkulerende goederen wordt gelegd, voor zover zij niet bij specifieke verdragsbepalingen is toegelaten.

II. De Vrederechter stelde eveneens de vraag of een nieuwe belasting die de invoer uit alle vreemde landen treft steeds als met het verdrag onverenigbaar verboden is omdat zij een belemmering zou vormen voor de invoering van het gemeenschappelijk doeanetarief.

Het Hof stelt vast dat het Verdrag wat het verkeer met derde landen betreft geen uitdrukkelijke voorschriften bevat overeenkomend met die welke in het verkeer tussen de Lid-Staten heffingen van gelijke werking als doeanerechten verbieden. Het bestaan van andere geldelijke lasten dan doeanerechten in eigenlijke zin welke vóór invoering van het gemeenschappelijk doeanetarief door een Lid-Staat mochten zijn toegepast kan dus geen belemmering vormen voor de aanpassing van de doeanetarieven van iedere Lid-Staat aan de percentages van het gemeenschappelijk doeanetarief. Weliswaar zou een Lid-Staat die hogerbedoelde maatregelen eenzijdig neemt of handhaaft de door het gemeenschappelijk doeanetarief beoogde doelstellingen in het gedrang kunnen brengen, met name wanneer de regel van het vrije verkeer der in een Lid-Staat vrij verhandelbare goederen niet toereikend zou blijken om de gevolgen van deze nationale maatregelen weg te nemen.

En in zulke gevallen zou, na de inwerkingtreding van het gemeenschappelijk doeanetarief de vraag kunnen rijzen of volgens het Verdrag de Staten vrijblijven om maatregelen te nemen of te handhaven die de werking van het gemeenschappelijk doeanetarief zouden vernietigen.

Het antwoordt van het Hof luidt tenslotte als volgt:

Onverminderd de mogelijk ter verwezenlijking van de doeleinden van het gemeenschappelijk doeanetarief op te leggen beperkingen, acht het Verdrag geldelijke lasten welke niet doeanerechten in eigenlijke zin zijn en door een Lid-Staat vóór de invoering van dit tarief werden toegepast op de invoer van rechtstreeks uit derde landen afkomstige goederen, niet onverenigbaar met de eisen betreffende de geleidelijke aanpassing der nationale doeanetarieven aan het gemeenschappelijk buitentarief.

C/ Beschouwingen.

1. De bijdrage welke door de wet van 20 juli 1962 aan de Belgische diamantimporteurs werd opgelegd, en waarbij zorgvuldig de benamingen van invoerrecht, heffing of belasting werden vermeden, kan worden gerekend tot het brede terrein van de para-fiskaliteit (sociale sektor). Het was één der argumenten die werden aangehaald om de maatregelen te verdedigen ten opzichte van het verbod van de art. 9 en 12.

Het Hof heeft andermaal duidelijk gemaakt dat bij de beoordeling van dergelijke maatregelen noch de benaming waaronder zij worden aangediend noch de structuur ervan of het doel van belang zijn. Het enige element dat

geldt is het criterium van de werking van de maatregel ten opzichte van de doelstellingen van het Verdrag, meer bepaald van het vrije verkeer van de goederen.

2. Wanneer de bedoelde maatregel werd genomen hebben de betrokken invoerders zich tot de E.E.G.-Kommissie gewend om te vernemen of deze bijdrage verenigbaar was met de bepalingen van het Verdrag. De Kommissie was van oordeel dat de bijdrage niet scheen te vallen onder de toepassing van art. 12. De Kommissie nodigde de Belgische Regering evenwel uit, in het kader van de procedure van art. 169, om het diskriminerend karakter van het voorschrift te doen verdwijnen door ofwel het voordeel dat aan Nederland was toegekend aan alle Lid-Staten te verlenen of omgekeerd de vrijstelling ten gunste van Nederland af te schaffen. De Belgische Regering gaf haar voornemen te kennen hieraan gevolg te zullen geven in de zin van een uitbreiding van de vrijstelling tot alle Lid-Staten binnen de perken van de met deze Lid-Staten afgesloten ruilakkoorden.

3. De interpretatie welke het Hof van het begrip «Hef-fing van gelijke werking als een douanerecht» heeft gegeven laat geen twijfel bestaan omtrent de vraag nopens de verenigbaarheid van de Belgische wet van 20 juli 1962 met de verbodsbepalingen van de artikelen 9 en 12.

De in het arrest opgebouwde argumentatie is solied en sluit aan bij de uitspraken van de vorige arresten. Nochtans moeten wij aannemen dat de in onderhavig arrest voorkomende bepaling van heffing van gelijke werking een absolute strekking heeft gekregen dan deze die voorheen was aanvaard.

In de gevoegde zaken 2 - 3/62: de E.E.G. Kommissie tegen het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk België, wordt als heffing van gelijke werking in de zin van de art. 9 en 12 beschouwd een recht dat ongeacht benaming en structuur, hetzij op het tijdstip van invoer, hetzij later eenzijdig wordt geheven op een bepaald met een andere Lid-Staat ingevoerd produkt met uitsluiting van het gelijksoortig nationaal produkt, met als gevolg dat het, daar de prijs er door veranderd wordt, op het vrije goederenverkeer dezelfde uitwerking heeft als een doeanerecht. In de overwegingen van dit arrest wordt verduidelijkt dat het begrip heffing van gelijke werking, gekoppeld als het is aan het begrip doeanerechten waarvan het de noodzakelijke aanvulling is voor een effectieve werking van het verbod, op de bedoeling wijst om niet alleen de maatregelen te verbieden die duidelijk in de voor doeanerechten gebruikelijke vorm zijn gekleed, doch ook die welke zich onder andere benamingen aandienen of op andere wijze worden ingevoerd doch tot dezelfde diskriminerende of protektionistische resultaten leiden als doeanerechten.

Het is duidelijk dat het Hof aan de heffing van gelijke werking een diskriminerende of beschermende werking had toebedacht en een mededinging van de nationale produktie veronderstelde.

Deze opvatting vinden wij ook terug in andere arresten o.m. in het arrest in de gevoegde zaken 51-55/65, de Bondsrepubliek Duitsland tegen de E.E.G.-Kommissie.

Deze interpretatie van het Hof was begrijpelijk, omdat bij de betwistingen die tot deze arresten aanleiding gaven er steeds een mededinging aanwezig was van de nationale produktie en het volstond vast te stellen dat er een diskriminerend karakter aan de heffing verbonden was om te zeggen dat zij een gelijke werking had als een douanerecht.

Het is nu evenwel mogelijk dat een heffing wordt gelegd op uit de Lid-Staten ingevoerde produkten welke geen mededinging kennen met de nationale produktie, heffing die evenmin diskriminerend of beschermend werkt, maar toch een belemmering uitmaakt hoe klein zij

ook mag zijn voor het goederenverkeer, en als dusdanig een gelijke werking heeft als een doeanerecht.

Tussen de Lid-Staten zijn alle doeanerechten verboden zonder onderscheid van goederen. Het past dus dat ook voor heffingen van gelijke werking het verbod als even volkomen worden aanvaard.

Het komt ons ook voor dat hetzelfde radicale standpunt reeds is weer te vinden in het arrest 7/68, Kommissie van de E.E.G. tegen de Italiaanse Republiek, waar als heffing van gelijke werking als uitvoerrechten (art. 16) wordt beschouwd, iedere heffing die, door haar uitwerking op de prijs van uitgevoerde goederen, het vrije verkeer van deze goederen op dezelfde wijze beperkt als een doeanerecht. En er is beperking van de uitvoerhandel zodra een financiële last de prijs van de uitgevoerde goederen verhoogt.

De bindende uitleg door het Hof van Justitie is duidelijk: voor zover de bijdrage geëist wordt op de uit de Lid-Staten ingevoerde ruwe diamant is dit in tegenstrijd met het E.E.G.-Verdrag.

4. Wat betreft de verhouding tussen de art. 9 en 12 en de art. 95 en volgende heeft het Hof zich gehouden aan het reeds in het arrest 57/65, Lütticke tegen Hauptzollamt te Saarlouis, ingenomen standpunt: De art. 12 en 13 enerzijds en art. 95 anderzijds kunnen niet tegelijkertijd op een en dezelfde casuspositie worden toegepast. Met in achtnaam van dit beginsel heeft het Hof nu duidelijk gezegd welke belastingen op grond van art. 95 toegelaten zijn. Het heeft meteen bevestigd dat deze belastingen door het verbod van de art. 9 en 12 niet kunnen worden aangetast.

5. Het Hof bevestigt ook zijn arrest 26/62 NV Algemene Transport en Expeditieonderneming Van Gend & Loos tegen Nederlandse Administratie der Belastingen, waarin het na een uitgebreide motivering besliste dat de verbodsbepaling van bedoelde artikelen direkte werking heeft in de interne rechtsorde der Lid-Staten en voor de partikulieren rechten schept welke handhaving aan de nationale rechters kan worden gevraagd.

6. Betreffende de verenigbaarheid met het gemeenschappelijk doeanetarief (GDT) van een heffing van gelijke werking op de invoer uit derde landen neemt het Hof aan dat er geen verdragsbepalingen bestaan die uitdrukkelijk een verbod uitspreken. Andermaal neemt het Hof echter zijn toevlucht tot de doelstellingen van het verdrag en bepaaldelijk deze die door het GDT beoogd werden in de betrekkingen met derde landen.

De mogelijkheid van een verstoring van deze doelstellingen wordt aanvaard. Het konflikt wordt echter pas klaar gesteld als het zich voordoet na de inwerkingtreding van het GDT, dus na 1 juli 1968.

In afwezigheid van strikte verdragsbepalingen maar met de doelstellingen van het verdrag voor ogen zou alsdan de vraag rijzen of de Lid-Staten allerlei heffingen zouden kunnen handhaven of leggen op de uit derde landen ingevoerde produkten derwijze dat het GDT een karikatuur zou worden. Men kan geredelijk aannemen dat de doelstellingen van het GDT, in wezen de toepassing van eenzelfde doeanerecht op eenzelfde ingevoerd produkt ongeacht door welke Lid-Staat dit produkt wordt ingevoerd, wel degelijk een beperking aan de willekeur kunnen opleggen. Tot hoever deze beperking eventueel zou kunnen strekken zal wellicht later door het Hof eens worden verduidelijkt.

Overeenkomstig de ontvangen prejudiciële beslissing zal dus moeten nagegaan worden of de heffing van 1/3 t.h. op de uit derde landen ingevoerde ruwe en industriediamant de verwezenlijking van de doelstellingen van het GDT hindert. Is dat niet het geval dan kan de betaling

van de bijdrage aan het sociaal Fonds voor diamantarbeiders op de uit derde landen ingevoerde ruwe diamant als niet strijdig met het Verdrag van Rome ingewilligd worden.

(x) Tekst van art. 9 lid 1: De Gemeenschap is gegrondvest op een doeane-unie welke zich uitstrekt over het gehele goederenvervoer en welke zowel het verbod medebrengt van

in- en uitvoerrechten en van alle heffingen van gelijke werking in het verkeer tussen de Lid-Staten onderling als de invoering van een gemeenschappelijk doeane-tarief voor hun betrekkingen met derde landen.

Tekst van art. 12: De Lid-Staten onthouden zich ervan onderling nieuwe in- en uitvoerrechten of heffingen van gelijke werking in te voeren en de rechten en heffingen te verhogen welke zij in hun onderlinge handelsbetrekkingen toepassen.

Verbond van Belgische Advocaten.

Congres te Mons op 13 en 14 september 1969.

Onder het zonnige gesternte van een stralende nazomerdag verwelkomde de stad Mons op 13 september de deelnemers aan het Congres van het Verbond van Belgische Advocaten.

Onder dit gelukkige gesternte zouden twee dagen verlopen van nu eens studie, dan ontspanning, steeds vreugde om elkaars aanwezigheid.

Het officiële eerste woord van welkom wordt uitgesproken door de heer Stafhouder van de Balie te Mons, Mr. R. Urbain, die een ontroerd in memoriam wijdt aan de pas overleden Stafhouder Paternostre. De heer Stafhouder Servais, voorzitter van het Verbond van Belgische Advocaten, betuigt zijn persoonlijke dank en deze van het Verbond aan de heer Stafhouder van de Balie te Mons voor de hartelijke ontvangst, die de Balie aan het Congres wilde voorbehouden. Naargelang de uren verstreken zou blijken hoe welverdiend deze woorden van dank wel waren.

Met vreugde kan de heer voorzitter een tweehonderdtal congressisten verwelkomen. Zeer bijzonder begroet hij de heer Fontaine, vertegenwoordiger van de heer Minister van Justitie, de heer Vaes, Provinciegouverneur van Henegouwen, de heer Stafhouder Gilson de Rouvieux, Deken van de Nationale Orde van Advocaten, de heer Legat, voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Mons, de heer Franeau, Rector van het Centre Universitaire de l'Etat, de heer Houzeau de Lehay, Rector van de Faculté Polytechnique, de heren Stafhouders van de Balies te Brussel, Luik, Gent, Charleroi, Valenciennes en Avesnes, de heer ondervoorzitter en de heer secretaris-generaal van het Internationaal Verbond van Advocaten, vertegenwoordigers van de Verbonden van Advocaten van Nederland, Frankrijk, Engeland, Zwitserland en Duitsland, en een vertegenwoordiger van de Balie te New York.

In een zeer opgemerkte redevoering wijst de heer Stafhouder Gilson de Rouvieux, Deken van de Nationale Orde van Advocaten, op de taak, te vervullen door de Nationale Orde en het Verbond, en op de noodzaak van blijvende harmonische samenwerking, onmisbaar bij het nastreven van het doel, dat elk van beide zich stelt.

Daar het mandaat van de voorzitter van het Verbond ten einde loopt en hij om persoonlijke redenen niet wenst te worden herkozen, wordt de candidatuur van Mr. L. Gielen aan de vergadering voorgelegd. Bij eenparigheid van stemmen wordt Mr. Gielen verkozen tot voorzitter van het Verbond van Belgische Advocaten.

Van meetaf klinkt, uit de woorden die hij tot de vergadering richt, het dynamische inzicht, waarmee hij zijn taak beschouwt, en waarvan hij trouwens reeds zo dikwijls blijk gaf tijdens de vele jaren dat hij als ondervoorzitter en lid van het Bureau zijn beste krachten aan het Verbond wijdde.

Hij brengt hulde aan zijn voorgangers, de heer Stafhouder De Gryse, Mr. Collard — die zo vroeg van ons heenging — en aan de heer Stafhouder Servais, die aan het streven van het Verbond steeds meer dienst te bewijzen

aan zijn leden in de uitoefening van hun beroep, zoveel praktische verwezenlijkingen hebben doen beantwoorden. Dit streven moet steeds worden hooggehouden, deze concrete toepassingen steeds uitgebreid. De heer voorzitter doet hiertoe een dringend beroep op allen, opdat zij initiatieven zouden nemen, suggesties meedelen en opbouwende kritiek uiten.

In het kader van de statutaire verkiezingen worden bij eenparigheid van stemmen door de vergadering als ondervoorzitters aangesteld of herkozen: Mr. Aendekerk, Mr. Botson, Mr. Massaux, Mr. Van den Heuvel en Mr. Vanderveeren.

Bij zijn afscheid als secretaris-generaal wordt hulde gebracht aan Mr. P. Ronse, die deze zware taak met zoveel werkkraft en nauwgezetheid heeft vervuld. Hij wordt opgevolgd door Mr. J. Van Waeg.

Als lid van het Bureau wordt Mr. R. Kerkhofs herkozen, terwijl Mr. Unikowski eveneens als lid in het Bureau wordt opgenomen.

De secretaris-generaal, Mr. Ronse, brengt verslag uit over de diverse activiteiten van het Verbond tijdens het voorbije jaar, en de penningmeester-generaal, Mr. Jakhian, over de financiële toestand.

Hij betreurt ten eerste dat meerdere Balies hun bijdrageverplichtingen niet nakomen, terwijl het bedrag der uitgaven voortdurend stijgt. Opdat de activiteit van het Verbond zich verder zou kunnen ontplooiën — oprichting van een permanent secretariaat, uitbreiding van het aantal studietoelagen, enz. — is het onontbeerlijk dat de Balies stipt hun verplichtingen zouden naleven, en dat een eventuele verhoging van het bedrag der bijdragen zou worden in overweging genomen.

Mr. de Suray licht hierna de resultaten toe van de opiniepeiling, verricht op basis van ca. 500 antwoordformulieren, die naar aanleiding van dit initiatief van het Verbond werden teruggezonden en onderzocht. De eerste besluiten uit deze opiniepeiling werden reeds gepubliceerd in «Omnia Fraternae». Men kan zich enkel verheugen over het gepresterde werk, dat de grondslag kan vormen van waardevolle richtlijnen voor een efficiënter uitoefening van het beroep.

In de sectievergaderingen was het forum voor allen toegankelijk, en hiervan werd overvloedig en dankbaar gebruik gemaakt.

De zeer actuele onderwerpen, waaraan deze sectievergaderingen waren gewijd, respectievelijk «Problemen van de Advocaat in 1969» en «Associatie van Advocaten», vormden een welhaast onuitputtelijke bron van tussenkomsten en discussie. Inleiding hiertoe waren de uiteenzettingen van de preadviseurs, in de eerste sectie Mr. R. Dalcq en Mr. P. Theuwissen, Mr. L. Gielen, Mr. L. Goffin en Mr. R. Van Lint, in de tweede sectie Mr. Saint-Guillain, Mr. J. Rombaux, Mr. Y. Hirsch, Mr. P. Verhaegen en Mr. M. Mahaux. Hun preadviezen werden trouwens voorafgaandelijk gepubliceerd in «Omnia Fraternae».

Dank zij de uitstekende leiding der debatten, respectievelijk door Mr. J. de Longueville en Mr. P. Saint-Guillain, konden de talloze tussenkomsten, op- en aanmerkingen, ironische, wetenschappelijke, idealistische en realistische overwegingen dan toch worden gekanaliseerd, om uit te monden in resoluties, die op de sluitingszitting door beide secties zouden worden aanvaard.

De tekst van deze resoluties zal worden opgenomen in het volgende nummer van het « Rechtskundig Weekblad ».

* * *

Tussen de eigenlijke congresactiviteiten door beijverden Mons en haar Balie zich — met welk succes! — om hun faam van hartelijke gastvrijheid alle eer aan te doen.

Een ontvangst in het prachtige, vijftiende-eeuwse stadhuis door het College van Burgemeester en Schepenen besloot de activiteiten van de voormiddag, terwijl na de sluitingsvergadering opnieuw de champagne werd geheven ter gelegenheid van de ontvangst in het gouvernementgebouw. De heer Provinciegouverneur Vaes toonde zich in een sprankelende toespraak gelukkig de hoofdstad van zijn provincie te kunnen tonen op haar mooist, met kleuren en bloemen, glansrijke parel aan « la terre, tenue de Dieu et du Soleil ».

De luister van voorbijgane tijden herleefde in het heerlijke decor van het stadhuis, waar in de gotische zaal het traditionele diner werd aangeboden. Weer was er kaarslicht, witte bloemen, wijn in fonkelende kleuren; bovenal was er nieuwe en hernieuwde vriendschap tussen de beroepsgenoten uit dit land, maar ook uit Londen, Mannheim, Bazel, Amsterdam, Lille, Valenciennes en Avesnes.

Aan deze vriendschap, ontstaan uit liefde voor hetzelfde beroep, herinnerde de heer voorzitter in zijn toast.

Op zondag, 14 september, werd het Congres besloten met een bezoek aan de Shape te Casteau en een lunch in het schilderachtige kasteel d'Ecaussines-Lalaing.

Op deze milde nazomermiddag namen wij afscheid van elkaar en van « le pays de Hainaut, si doux, si courtois ».

Met vreugde denken we eraan terug hoe ons samenzijn tijdens de werkvergaderingen én eruiten beide even verrijkend waren.

Magda Claesen

Verbond der Belgische Advocaten

Bijscholingscommissie

Naar aanleiding van de beslissing tot opschorting van de invoering van de B.T.W., zal het seminarie dat zou doorgaan te Knokke in de maand oktober 1969, uitgesteld worden tot op een latere datum.

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

De Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen, zal haar Plechtige Openingszitting houden op zaterdag 18 oktober a.s., om 15 uur, in de zaal van het Assisenhof, in het Gerechtsgebouw.

Mr. Edmond Lauwers zal de openingsrede houden. Hij koos als onderwerp: « Kontestatie ».

MEDEDELINGEN

Internationale Unie van Magistraten - Belgische Afdeling.

Wij ontvingen van de Internationale Unie van Magistraten, Belgische afdeling, de hieronderstaande mededeling.

* * *

Op zaterdag 11 oktober a.s. houdt de Belgische Afdeling van de Internationale Unie van Magistraten haar najaarsvergadering te Mechelen.

Te 15 u.30, op het Gerechtshof te Mechelen, in de Troonzaal, houdt Prof. J. Gilissen, Auditeur Generaal bij het Militair Gerechtshof en professor aan de V.U.B., een voordracht over « De Grote Raad van Mechelen : Historisch Overzicht ».

Na een drink in de bibliotheek van de Rechtbank houdt Prof. J. de Smidt, van de universiteiten Amsterdam en Leiden, te 17 u., een voordracht over « De Grote Raad van Mechelen : Zijn Rechtspraak ».

Alle magistraten en leden van de balie zijn welkom.

Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen

Notariële Dagen te Dendermonde

Verleden weekeinde werden ten stadhuize van Dendermonde de jaarlijkse Notariële Dagen van de Belgische Notarissen gehouden.

Oder het voorzitterschap van notaris Kesteloot te Zele, kwamen ongeveer driehonderdvijftig notarissen samen, dit in aanwezigheid van talrijke burgerlijke en gerechtelijke autoriteiten, van universiteitsprofessoren en van buitenlandse afgevaardigden.

De notarissen hebben de prijzenswaardige gewoonte ieder jaar een onderwerp van algemeen belang te bestuderen op basis van vooraf opgestelde verslagen.

Het dit jaar besproken onderwerp, « de Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid », belichtte in het bijzonder enerzijds de praktische moeilijkheden die men ondervindt ingevolge de lacunes van de bestaande wetgeving, en anderzijds het fiscale aspect dat steeds belangrijker wordt, aangezien thans de fiscale last proportioneel sneller vermeerderd dan het nationaal inkomen.

Na een inleiding gegeven door Meester Raucq, te Brussel, hield Meester Du Faux, te Moeskroen, een boeiend referaat over de negen verslagen die elk een bijzonder vraagstuk omtrent de P.V.B.A. behandelen.

Het eerste verslag behelst de « inbrengen » en werd opgesteld door Meester Sohier, te Ceroux-Mousty.

Het tweede verslag, betreffende de « oprichters en de vennoten », werd behandeld door Meester Hubin, te Luik.

De oprichtingskosten, de aanslagbasis, het stelsel van de gemengde inbrengen en de terugslag van de B.T.W. vormen het onderwerp van het verslag van Meester Thuysbaert, te Leuven.

Meester Van Cauwenbergh, te Lier, bestudeerde het statuut van de zaakvoerder, zijn benoeming, verantwoordelijkheid en afzetbaarheid.

Meester Claeys-Bouüaert, advocaat bij het Hof van beroep, professor aan de Universiteit te Gent, deed eerst een uiteenzetting over « De P.V.B.A. in het fiscaal recht ».

En Meester Dubois, te Temse, belichtte het sociaal statuut van de zaakvoerder, die zowel als onafhankelijke

werknemer, dan wel als bezoldigde in dienstverband kan fungeren.

De P.V.B.A. als rechtstechnisch middel voor de instandhouding van het familiebedrijf en de continuïteit van het beheer, werd door Meester Van Peteghem, te Merelbeke, ontleed.

Ontbinding, invereffeningstelling en verdeling van de goederen van de P.V.B.A. werd behandeld door Meester Leirens, te Gent, en fusie, opslorping, splitsing en inbreng van bedrijfstak door Meester Cols, te Antwerpen.

Tenslotte stelde Meester Du Faux in het laatste verslag een vergelijkende studie voor tussen P.V.B.A. en de naamloze vennootschap, en gaf hij een reeks suggesties om te kunnen kiezen tussen deze twee vormen van vennootschap.

De voorzitter van de Federatie, Meester Van Hove, in zijn slotrede, gaf een overzicht der activiteiten van de Federatie.

De commissie die opgericht werd te Kortrijk in 1967, heeft een wetsvoorstel opgemaakt dat het stelsel van de « mede-eigendom » tussen appartementen volledig hervormt.

Na Saint-Hubert in 1968, waar de problemen van het handelsfonds en een « landbouwfonds » werden behandeld, hebben de verslaggevers concrete voorstellen gedaan aan de Federatie die ze nu bestudeert alvorens te besluiten.

Tenslotte kondigde de voorzitter de stichting aan van een bestendig comité dat belang zal stellen in alle sociale en economische problemen die de notariële beroepsactiviteit beïnvloeden en hij besloot met een oproep tot de nieuwe groepsgeest die de notarissen van onze tijd, vroeger zo individualistisch, bezielt.

« Ik vertrouw op de gezamenlijke inspanning die de voorwaarde zal zijn van ons behoud in de toekomstige maatschappij ».

De deelnemers aan de notariële dagen werden ontvangen door de plaatselijke ediliteiten, die zo vriendelijk waren hun schoon stadhuis ter beschikking van de congressisten te stellen.

Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht.

Wij ontvingen van de Belgische Vereniging voor Agrarisch recht de hieronderstaande mededeling.

* * *

De Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht, in samenwerking met de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Gent en de Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen te Gent, zal op donderdag 9 oktober 1969 een Studiedag met debat inrichten over :

« De gemeenschappelijke exploitatie in de Landbouw ».

Te 10.30 uur zullen Professor Dr. Ir. G. Baptist, Rector van de Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen te Gent, en Dr. L. Martens, Eerst aanwezende assistent aan voornoemde Rijksfaculteit, het probleem stellen van « De gemeenschappelijke exploitatie in de landbouw ». Te 14 u. zullen Professor Dr. E. Spanoghe, Dekan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Gent, en Dr. C. De Wulf, Notaris en Assistent aan voornoemde Faculteit, handelen over « De juridische aspecten van de gemeenschappelijke exploitatie in de landbouw ». Na de voordrachten volgt een debat over het thema waarvoor op de belangstelling van de deelnemers wordt gerekend.

Deze studiedag vangt aan te 10.30 u. en heeft plaats in de Academieraadzaal van de Rijksuniversiteit, Voldersstraat 9, te Gent.

Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot het Secretariaat van de Vereniging, 72, Guldenvlieslaan, te Brussel 6 (tel. 02/37.30.98).

INGEZONDEN

Wij ontvingen het hieronderstaande schrijven :

* * *

Geachte Redactie,

Mag ik uw aandacht vragen voor een probleem dat met de gerechtelijke ordening in ons land te maken heeft en dat ik U daarom voorleg. Wellicht weet U goede raad of kunt U bij de bevoegde instanties aandringen opdat er iets zou gedaan worden voor het probleem.

Het gaat om de « timing » in gerechtszaken.

Op Kerstnacht 1968 was ik getuige van een verkeersongeval. In juli 1969 ben ik opgeroepen geworden om aan de vrederechter mede te delen wat ik gezien had. Nu heb ik het niet over die afstand tussen december en juli, alhoewel dat op zichzelf ook een probleem van timing is waar veel over te zeggen valt.

Mijn probleem is gewoon het volgende : ik moest op de bewuste dag in juli om 9 uur aanwezig zijn op het vrederecht. Ik was er. Het heeft geduurd tot 12.45 u. vooraleer de vrederechter mij heeft ondervraagd.

Vermits ik de ganse voormiddag verloren heb, zou mijn besluit kunnen zijn : als ik nog getuige ben van een ongeval maak ik mij uit de voeten. Op deze wijze zou ik het gedrag van het merendeel der Belgen volgen. Is dat gedrag niet medebeïnvloed door de zeer slechte timing van de gerechtszaken zelf ? Waarom moet men daar toch zoveel tijd verliezen ? En ik moet er jammer genoeg aan toevoegen dat ik om 12 u. 45 kon ondervraagd worden, omdat ik een dienstdoende persoon onder de arm heb kunnen nemen. Dat pleit niet voor mij en ook niet voor het gerechtelijk systeem. Het betekent echter dat ik wellicht een volgende keer had moeten terugkomen, ware het niet geweest van die kleine bereidwillige interventie.

Ik deel deze kleine ervaring mee aan het Rechtskundig Weekblad omdat ik meen te moeten spreken in naam van zoveel onmondige rechtsgebruikers die hun tijd kostbaar vinden. Het komt mij voor dat door een beetje organisatie en veel goede wil bij de gerechtelijke instanties veel verloren uren zouden kunnen uitgeschakeld worden op de zittingen.

Wellicht kan het Rechtskundig Weekblad hier iets voor doen ? Of moeten wij wachten op de ombudsman ? Als hij maar bevoegd is !!!

Met groeten,

Karel Van Hoestenbergh.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad